

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nemesdéd Községi Önkormányzat

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	78
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	80
1. A HEP IT részletei.....	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
Jövőképünk.....	83
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	83
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	108
3. Megvalósítás.....	114
3.1 A megvalósítás előkészítése	114
3.2 A megvalósítás folyamata	114
3.3 Monitoring és visszacsatolás	117
3.4 Nyilvánosság	117
3.6 Érvényesülés, módosítás	118
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Nemesdéd Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Elhelyezkedése

Nemesdéd község Somogy megye nyugati peremén, a Marcali Járásban elhelyezkedő, erdőkkel övezett 715 lelkes település. Nagykanizsától délkeletre, Nemesvid, Varászló és Vése közt fekvő község.

A környező városoktól, Marcali, Nagyatád, Nagykanizsa, illetve a Balatontól és Zalakarostól egyaránt 25-30 km-re található.

Története

Nemesdéd nevét az 1332-1337 évi pápai tizedjegyzék említette először.

1405-ben *Deed*, 1415-ben *Dyd*, 1453-1476 között *Felseded* neveken írták.

1406-ban és 1418-ban Berzenczei Lorántfi György nyerte adományul.

A 15. században a szakácsi pálosok birtoka volt.

1487-ben Tolnai Bornemisza János alkincstartó volt Déd birtokosa.

1495-ben Feldéd alakban említették az oklevelek, ekkor a Patrohi család lakott itt.

1554-ben a török kincstári adólajstromban csak 1 házzal, 1571-ben pedig már 16 házzal volt felvéve, az 1715 évi összeírásban nemesektől lakott faluként szerepelt.

1719-ben 9 család telepedett le itt és új szabadalomlevelet nyert III. Károly királytól.

A 18. század közepén a Stephaics család volt itt birtokos, és a községbeli régi kúriát is Stephaics József tábornok építtette, még Mária Terézia királynő korában.

1846 október 15-én Nemesdéd vásárszabadalmat nyert V. Ferdinánd királytól.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1818-ban, majd 1826-ban is a település teljesen leégett.

A 20. század elején Somogy vármegye Martcali járásához tartozott.

1910-ben 1505 lakosából 1490 magyar volt. Ebből 891 római katolikus, 520 református, 55 izraelita volt.

Jelenleg a megélhetés fő profilja a gyümölcsstermesztés és a mezőgazdasági növénytermesztés. Meghatározó a szerepe azoknak a kisvállalkozásoknak, őstermelőknek is, amelyek az önkormányzat mellett a legfőbb foglalkoztatók. A nagy foglalkoztatók hiánya miatt magas a munkanélküliség, amely nagyban rontja a település megtartó erejét.

Nemesdéd látványosságai, a közel 200 éves Református templom, a Falumúzeum, a Katolikus templom, a helyileg védett több évtizedes lakóházak, a temetői évszázados síremlékek, Turul-szobor.

A településen elérhető közszolgáltatások:

Nemesdédén egy házi orvos látja el a felnőtt és gyermek ellátást is. Védőnői körzet is egy van, aki kettő másik település, Vése és Varásló gondozását is ellátja. 1-4 évfolyamos általános iskola, valamint óvoda is működik. Gyógyszertár is működik, hetente kettő nap (kedd és csütörtök) délután tart nyitva.

A település 70%-os lefedettségével, a pályázati forrás lehetőségének függvényében, 2010. februárjában átadásra került a csatornahálózat, melyre az évek folyamán egyre több ingatlan csatlakozik rá.

Községünkben kiépült a földgázhálózat is, vezetékes ivóvízzel, árammal minden ingatlan ellátott. Hozzáférhető szolgáltatások még a telefonhálózat valamint a szélessávú internet.

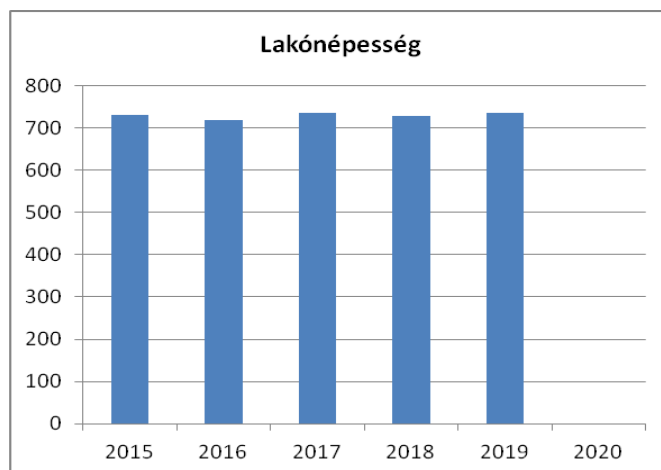
A közvilágítás folyamatos működtetése, karbantartása megoldott a községben, amely szintén az Önkormányzat feladatai közé sorolt tevékenység.

Nemesdédén a lakossági kommunális hulladék gyűjtése és kezelése megoldott, amit szelektív hulladékgyűjtés is kiegészít.

Demográfiai jellemzők:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2015	730	bázis év
2016	719	98,49%
2017	736	102,36%
2018	727	98,78%
2019	736	101,24%
2020	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

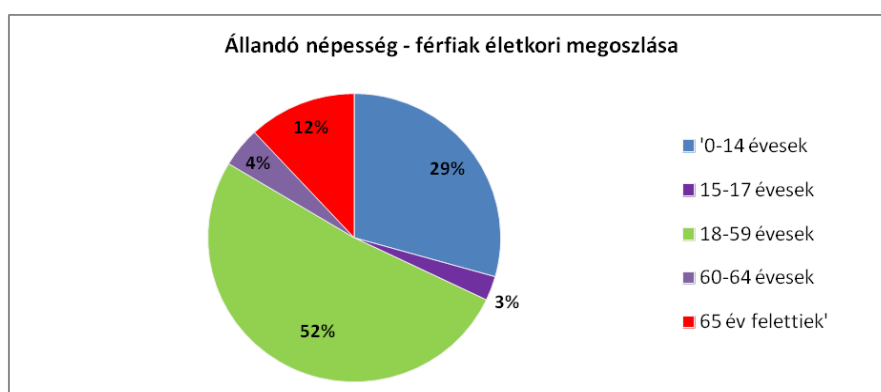

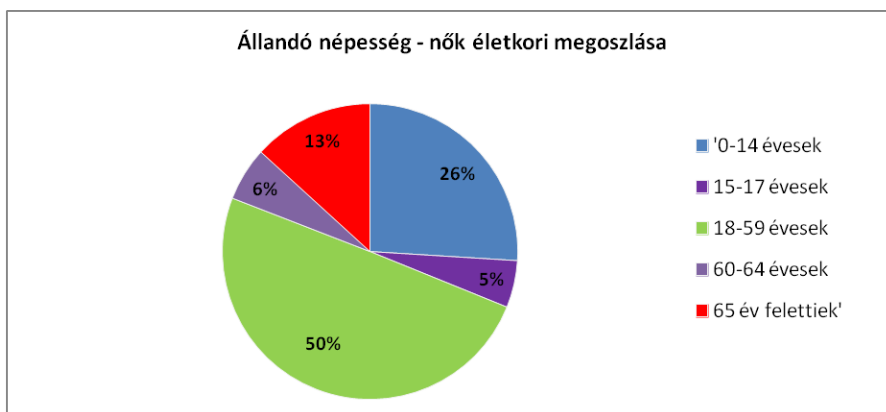
Nemesdéd község lakónépességére a 2016-ban és 2018-ban között pár százalékos csökkenés, 2017-ben és 2019-ben emelkedés a jellemző, a rendelkezésre álló adatok alapján 2019 év végére 2015 évhez viszonyítva 0,8%-ot nöött a lakosság szám. A csökkenés leginkább abból eredeztethető, hogy a község nem tud megfelelő munkalehetőséget biztosítani a fiatalok számára.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	402	408	810	49,63%	50,37%
0-2 évesek			59	7,28%	
0-14 éves	118	106	224	14,57%	13,09%
15-17 éves)	11	21	32	1,36%	2,59%
18-59 éves	207	203	410	25,56%	25,06%
60-64 éves	18	24	42	2,22%	2,96%
65 év feletti	48	54	102	5,93%	6,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

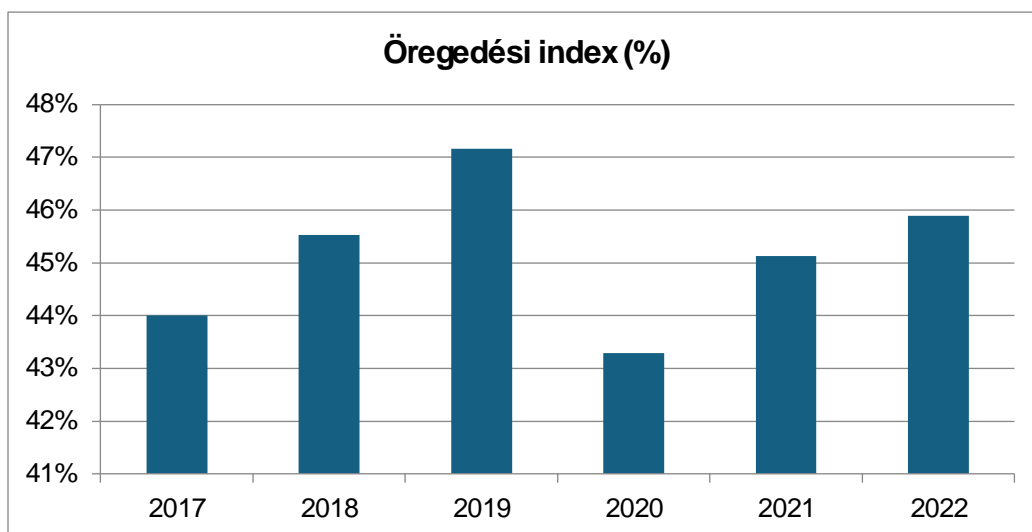

A nők és a férfiak aránya azt mutatja, hogy összességében a nők vannak többségben, kivéve a 0-14 éves és a 18-59 éves korosztályt, ahol a férfiak képviselnek magasabb százalékot. A 65 év feletti korosztálynál magasabb százalékban jelennek meg a nők, amelyből az feltételezhető, hogy magasabb a férfiak elhalálzásának vagy elvándorlásának száma. Az állandó népesség 50,6 %-át az aktív korú lakosság alkotja, 27,6 %-át a 14 év alatti kiskorúak.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	99	225	44,00%
2018	102	224	45,54%
2019	108	229	47,16%
2020	100	231	43,29%
2021	102	226	45,13%
2022	106	231	45,89%

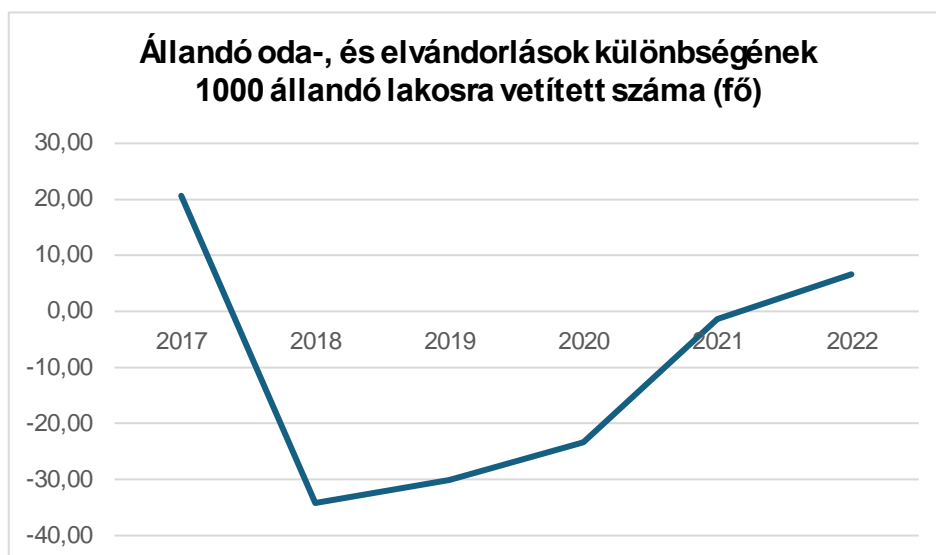
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A demográfiai adatok vizsgálata során érzékelhető, hogy a település népesség korösszetétele, vagyis öregedési indexe 2019 évhez viszonyítva csökkent, egyre nagyobb arányban vannak a fiatalabbak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2017	20,62
2018	-34,18
2019	-30,08
2020	-23,35
2021	-1,37
2022	6,57

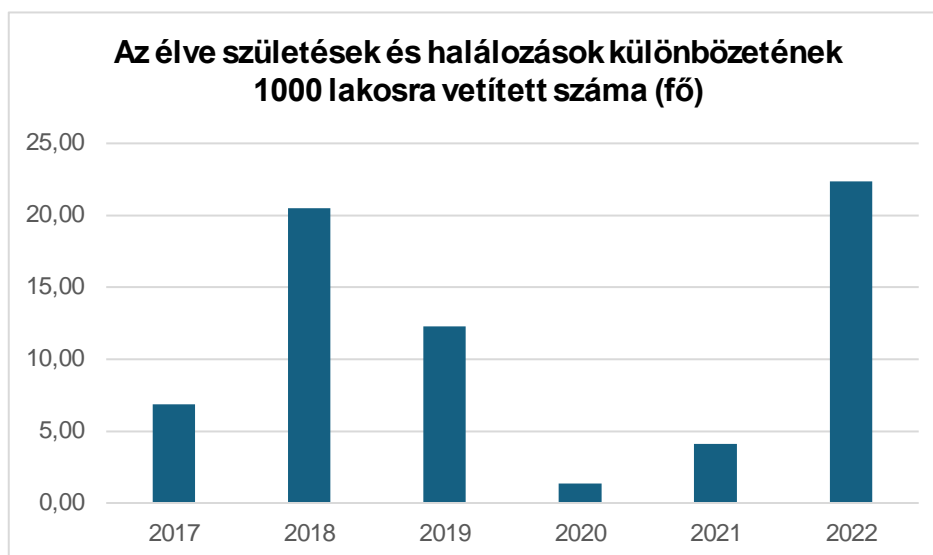
Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

A gazdasági válság hatására növekedett az elvándorlások száma, melynek magyarázata, a fiatalabb korosztály munkalehetőség hiánya miatt választotta a település elhagyását. A belföldi vándorlások egyenlege pozitív eredménnyel zárja a 2022. évet, azaz az állandó jellegű odavándorlás meghaladja az elvándorlások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2017	6,87
2018	20,51
2019	12,30
2020	1,37
2021	4,12
2022	22,34

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vizsgált időszakban a természetes szaporodás minden évben pozitív számot mutat, azaz az élve születések száma meghaladja a halálozások számát.

Értékeink, küldetésünk

Értékeink:

Mezőgazdaság, gyümölcsstermelés, melyek számos embernek nyújthatnak megélhetést.

A több évtizedes lakóházak, a közel 200 éves Református templom, a Katolikus templom, a Falumúzeum, a temetői évszázados síremlékek.

A gyermekek, hiszen bennük van a település jövőjének záloga.

Küldetésünk:

- Egy fenntartható település, mely munkát, megfelelő életszínvonalat biztosít a lakosság számára.
- Néhány társadalmi csoport, így különösen a szociálisan hátrányos helyzetűek közé tartozók számtalan hátrányt szenvednek el mindennapi életük során. Mindannyiunk érdeke, hogy javuljon ezen embereknek az élete. A társadalmi érzékenység, a hátrányos helyzetű emberek pozitív diszkriminációja érdekében a támogató helyi társadalmi környezet kialakítása, illetve az integráció segítségét növelő tervek kidolgozása és megvalósítása, valamint a negatív diszkriminációval és a törvényt sértő magatartással szembeni fellépés a helyi döntéshozók, a fenntartók képviselői és az emberek közös felelőssége.

Nemesdéd Községi Önkormányzatnak célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetű, romák/mélyszegénységben élő személyek esélyegyenlőségét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nemesdéd Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Nemesdédi Óvoda Pedagógiai Programja: - Célja: Az óvodás korú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeinek biztosítása. Alapelvei a gyermekek megóvása diszkriminációtól, integrált nevelés a sajátos nevelésű gyermekeknek.
- Nemesdédi Óvoda Szakmai Programja: - Célja: A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzeti és etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést. A hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányok és a következményei enyhítésére, az esélyegyenlőség biztosítására kell törekedni.
- Általános Iskola Pedagógiai Programja: - Célja: A gyermekek képességeinek fejlesztése, tehetségük kibontakoztatása. A gyermekek nevelése, fejlesztése a tanuláson keresztül. A tanulók műveltségének megalapozásával, alapképességeik képességeinek kimunkálásával, személyiségük nevelésével, formálásával foglalkozik.
- Nemesdéd Község Képviselő-testületének költségvetési rendelete
- Nemesdéd Község Képviselő-testületének Gazdasági Programja
- Nemesdéd Község Képviselő-testületének 4/2011 (IV.12.) rendelete a szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokról

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Marcali Kistérségi Többcélú Önkormányzati Társulás Megállapodása

A megállapodás az egészségügyi, pedagógiai, gyermekjóléti- és családsegítő szolgálat, valamint a házi segítségnyújtás feladatainak ellátására irányul.

- Hulladékgazdálkodási Vagyont Működtető Nyugat-somogyi Önkormányzati

Társulás

A Társulás tagja 56 települési önkormányzat, célja a hulladékgazdálkodási vagyontárgyak üzemeltetése, pótlásának előírása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtés során segítséget nyújtott:

- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer : <https://teir.hu>
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- helyi adatgyűjtések, népesség nyilvántartás
- Helyi Oktatási Intézmény, Óvoda Vezető, védőnő.

Azon területekhez kapcsolódóan, ahol nem állt rendelkezésre adat, ott azok összegyűjtésére, a valós állapotok megismerésére, feltérképezésére a helyi esélyegyenlőségi programban intézkedést írtam elő.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira – a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

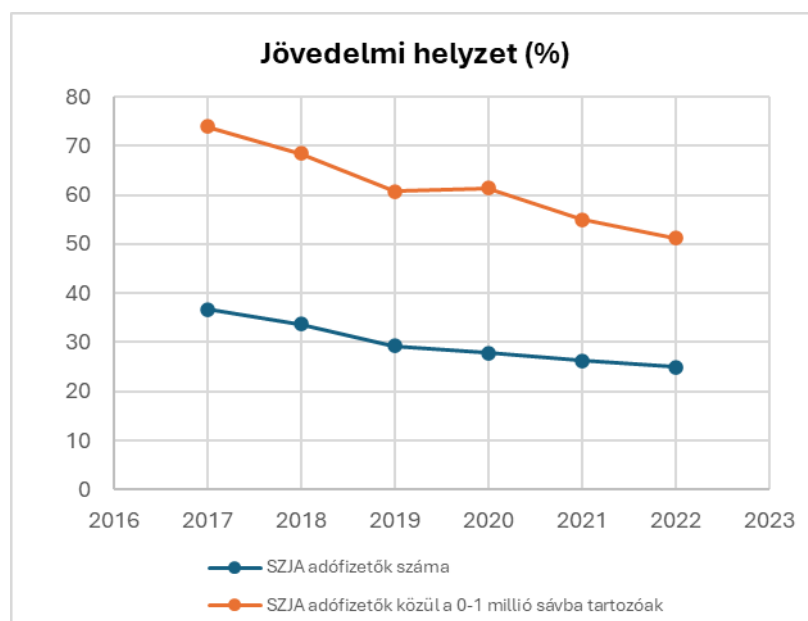
A hátrányos helyzetű csoportokról kevés az adat. Csak akkor lehet valakit cigány (sokan kikérik maguknak, hogy ők nem romák, hanem cigányok!), kisebbséghez tartozónak hívni, ha arról ő kimondottan nyilatkozott, azonban ha ez a kérdés felmerül, akkor máris hátrányként, előítéletként fogadják a „feltételezést”. Ezért erről a kérdésről csak a népszámláláskor, vagy a kisebbségi népszavazás előtt lehet nyilatkoztatni az embereket.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az SZJA adófizetők %-ában
2017	36,72	73,99
2018	33,70	68,50
2019	29,30	60,74
2020	27,77	61,40
2021	26,23	55,05

2022	24,94	51,16
------	-------	-------

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyi jövedelemadót fizetők száma 2017-hez viszonyítva csökkenést mutat ugyan, viszont az állandó népesség arányában mégis stagnáló a kép, mivel a település állandó népessége évről-évre csökkent.

A táblázatból jól látható, hogy 2018-ról 2019-re mind az SZJA adófizetők aránya, mind pedig az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya csökkent az állandó népességhez viszonyítva. Ha a táblázatot számokban mutatjuk be, az alábbi adatokat kapjuk: 2018-ban az állandó lakosok (727 fő) közül 245 fő volt SZJA adófizető, és 498 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba. 2019-ben az állandó lakosok (736 fő) közül 215 fő volt SZJA adófizető, és 447 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba. Megállapítható, hogy az arány csökkent, de a lakosság jövedelmi helyzete nem javult, mivel az állandó lakosok közül kevesebben tartoztak abba a kategóriába, amelyben 0-1 millió forint között volt a jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

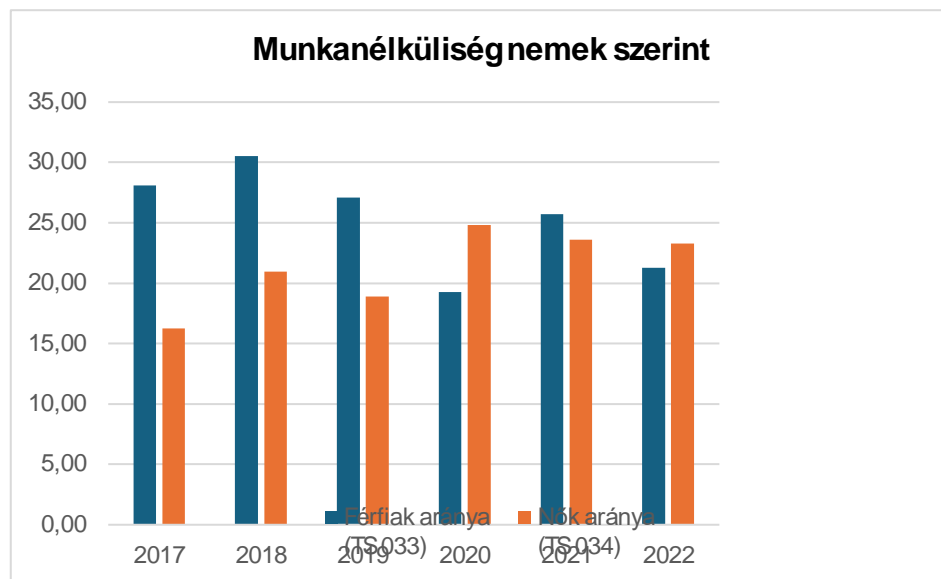
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2017	28,10	16,25	22,18%
2018	30,51	20,97	25,74%
2019	27,08	18,88	22,98%
2020	19,26	24,80	22,03%
2021	25,70	23,62	24,66%
2022	21,29	23,28	22,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

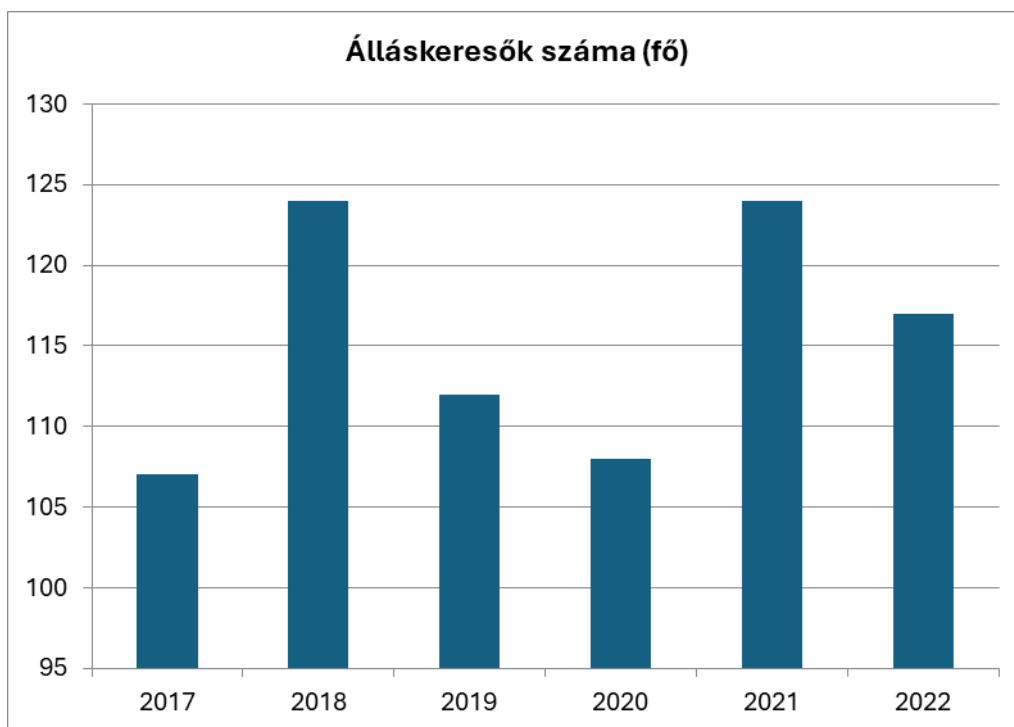
Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők aránya a 2018-as évben és a 2021-es évben növekvő tendenciát mutat. A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők.

Kiemelkedő a 2018-os év a nyilvántartott álláskeresők vonatkozásában, ugyanis itt mutatkozik a legtöbb regisztrált álláskereső. Ebben az évben az aktív korú lakosság 25,74 %-a regisztrált munkanélküli volt.

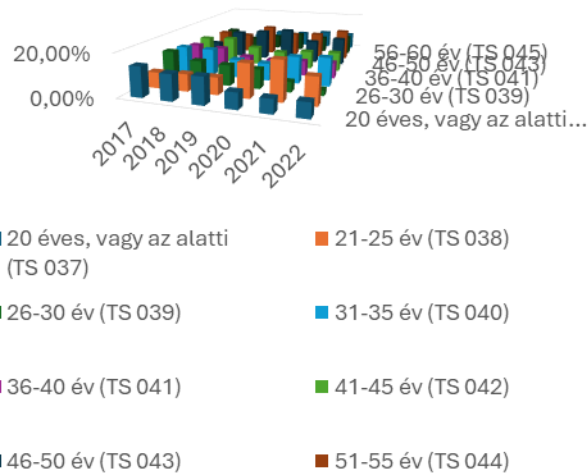
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		107	124	112	108	124

20 éves, vagy az alatti	Fő	15,00	15,00	14,00	8,00	8,00	8,00
	%	14,02%	12,10%	12,50%	7,41%	6,45%	6,84%
21-25 év	Fő	8,00	10,00	9,00	17,00	23,00	15,00
	%	7,48%	8,06%	8,04%	15,74%	18,55%	12,82%
26-30 év	Fő	15,00	13,00	11,00	10,00	6,00	3,00
	%	14,02%	10,48%	9,82%	9,26%	4,84%	2,56%
31-35 év	Fő	14,00	16,00	10,00	9,00	16,00	16,00
	%	13,08%	12,90%	8,93%	8,33%	12,90%	13,68%
36-40 év	Fő	12,00	13,00	8,00	7,00	9,00	9,00
	%	11,21%	10,48%	7,14%	6,48%	7,26%	7,69%
41-45 év	Fő	13,00	16,00	10,00	8,00	11,00	11,00
	%	12,15%	12,90%	8,93%	7,41%	8,87%	9,40%
46-50 év	Fő	7,00	17,00	17,00	18,00	14,00	16,00
	%	6,54%	13,71%	15,18%	16,67%	11,29%	13,68%
51-55 év	Fő	11,00	12,00	17,00	13,00	16,00	18,00
	%	10,28%	9,68%	15,18%	12,04%	12,90%	15,38%
56-60 év	Fő	10,00	6,00	8,00	10,00	10,00	11,00
	%	9,35%	4,84%	7,14%	9,26%	8,06%	9,40%
61 éves, vagy afeletti	Fő	2,00	6,00	8,00	8,00	11,00	10,00
	%	1,87%	4,84%	7,14%	7,41%	8,87%	8,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

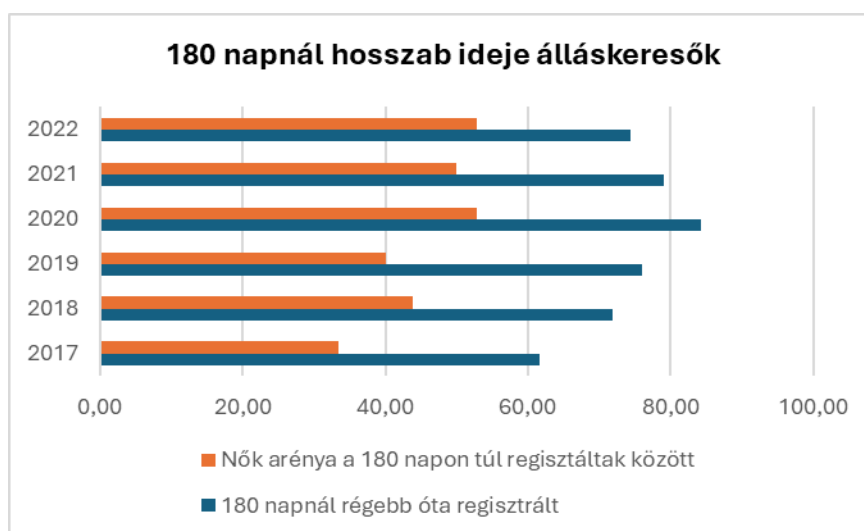
Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

A korcsoportos vizsgálat szerint a 20 éves, vagy az alatti és a 51-55 éves aktív korosztály nagyobb százalékot képvisel a regisztrált munkanélküliek között. Ez azt mutatja, hogy a fiatalabbaknak és az idősebbeknek is nehéz elhelyezkedni. Ez lehet szakma hiánya miatt, az idősebbeknek a koruk miatt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	61,68	33,33
2018	71,77	43,82
2019	75,89	40,00
2020	84,26	52,75
2021	79,03	50,00
2022	74,36	52,87

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

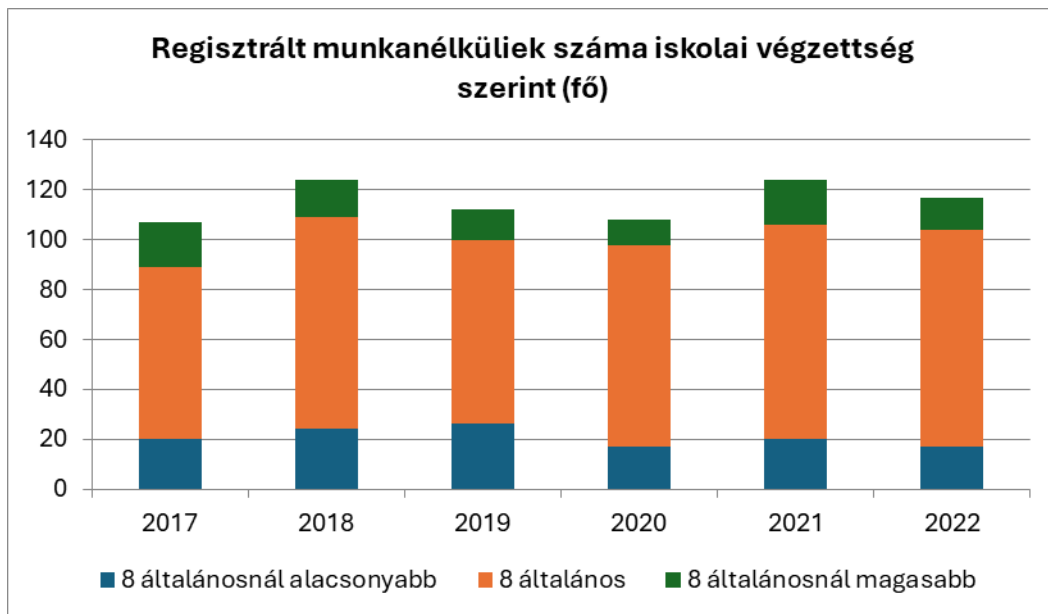
Az álláskeresők adatait elemezve fontos vizsgálni a munkanélküliség időtartamát. A statisztikákban a 180 napnál régebbi regisztrálás az egyik fontos mérföldkő. A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 2020-ig növekedést mutat, utána csökken. A nők aránya a 180 napon túl nyilvántartott álláskeresőkön belül szintén növekedést mutat. Ezen adatok azt mutatják, hogy azok a munkanélküliek, akik 180 napnál régebben regisztráltak, nehezen tudnak ismét elhelyezkedni.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	107	20	18,69%	69	64,49%	18	16,82%
2018	124	24	19,35%	85	68,55%	15	12,10%
2019	112	26	23,21%	74	66,07%	12	10,71%
2020	108	17	15,74%	81	75,00%	10	9,26%
2021	124	20	16,13%	86	69,35%	18	14,52%
2022	117	17	14,53%	87	74,36%	13	11,11%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott összes álláskeresők számához viszonyítva átlagosan 17,94 % a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkező, a 8 általánossal rendelkező álláskeresők aránya 69,67 % körül mozog. A vizsgált időszakban a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma átlagosan 12,42 %.

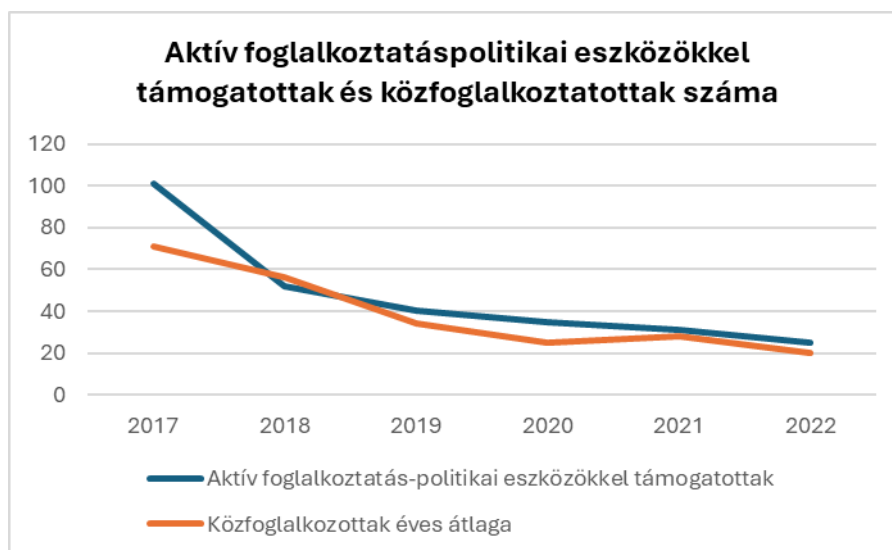
A vizsgált években a nyilvántartott álláskeresők száma 9,3 %-al nőtt, a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma 15 %-al csökkent, a 8 általánossal rendelkezők száma 26,08 %-al nőtt, a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma is csökkent 27,77%-al.

Ezen adatok alapján megállapítható, hogy a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas arányt képviselnek. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzettséggel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	101	71
2018	52	56
2019	40	34
2020	35	25
2021	31	28
2022	25	20

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják.

Az elmúlt két évtizedben Magyarországon is számos különböző típusú aktív munkaerő-piaci program működött.

A programok nagy többségét a munkaügyi kirendeltségek működtetik.

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása.

A táblázatból látható, hogy az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a 2017-es évhez viszonyítva 75 %-al csökkent, mely 75 fős csökkenést jelent. A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is nagymértékű csökkenést mutat a vizsgált években. A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni. Ez azért nagyon fontos, mivel a közfoglalkoztatotti munkabér kb. negyede a más munkahelyeken érvényes fizetéseknek.

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresők segély helyett munkát kapjanak. A közfoglalkoztatási programok kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett tovább folytatódott a START-munka program, és országos közfoglalkoztatási programok.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A községből a környező települések, munkalehetőségek megközelíthetősége elfogadhatónak mondható, tömegközlekedéssel iskolai tanév ideje alatt jól megközelíthetők, mivel a Volán partnerségének köszönhetően kora reggel és délután is van autóbusz járat, a tanév végén viszont gondot okoznak a megszűnt járatok. Böhönyére, Kaposvárra, Nagybjomba bejáró nem műszakban dolgozók autóbuszsal a közlekedést meg tudják oldani, viszont 2 vagy 3 műszakos munkarendben dolgozók ezt már nem tudják megoldani. Ha személygépkocsival rendelkeznek, úgy könnyebb, de nem mindig fizet a munkáltató útiköltséget. Marcali munkába járási

megközelíthetősége még rosszabb helyzetben van. A kisebb vállalkozások saját gépjárművekkel szállítják a dolgozóikat.

Az Önkormányzat, az Óvoda számos embernek biztosít munkalehetőséget, valamint a kisebb vállalkozások is, mint a 2 Vegyesbolt.

Az önkormányzat folyamatosan részt vesz a közfoglalkoztatási programokban a helyi lehetőségek függvényében.

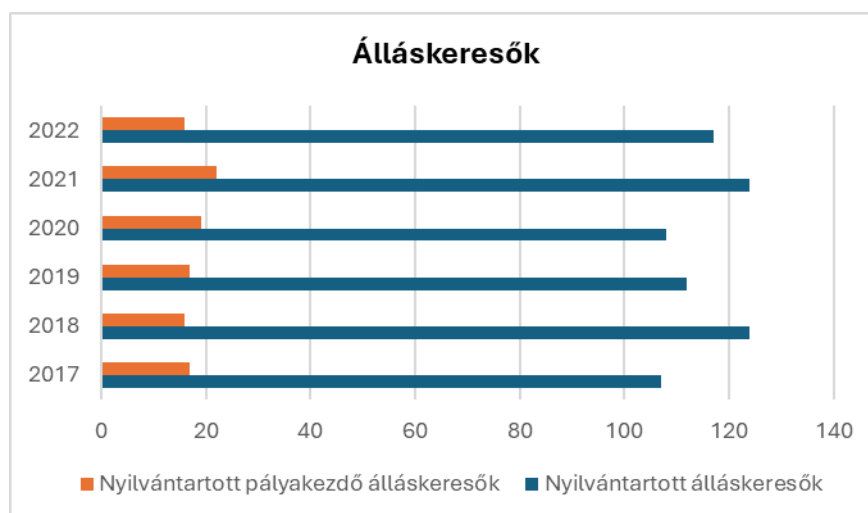
Községünkben emelkedett a regisztrált vállalkozások száma, de ez sajnos nem a munkahelyteremtéssel függ össze, hanem azzal, hogy sok vállalkozásnak nálunk van a telephelye.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A település vonzáskörében kevés az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet segítő program. A Foglalkoztatási Osztály által szervezett programok nem mindig érhetők el a településről.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2017	107	17
2018	124	16
2019	112	17
2020	108	19
2021	124	22
2022	117	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma a vizsgált időszakban csökkent. Ezen adatokból arra lehet következtetni, hogy a pályakezdők próbálnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

A nemesdédi álláskeresőket a Somogy Vármegyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja. A Foglalkoztatási Osztály a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vehetnek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Nemesdéd 30-50 km-es vonzáskörzetében található településeken kevés felnőttképzési program indul. A statisztikai adatok alapján Nemesdédén az elmúlt 4 évben felnőtt oktatásban nem részesült senki.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nemesdédén a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a közfoglalkoztatás keretein belül foglalkoztat romákat.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Önkormányzat törekszik a romák hátrányos megkülönböztetésének - a foglalkoztatás terén – teljes megszüntetésére. A foglalkoztatáspolitikájának alapja is az, hogy a közfoglalkoztatás keretein belül folyamatosan növelni kell a roma és a mélyszegénységben élő munkavállalók arányát.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Magyarország kormánya által 2015 végén elindította a digitális ökoszisztéma egészét érintő Digitális Jólét Programot (DJP) amelynek célja, hogy Magyarország minden polgára és vállalkozása a digitalizáció nyertesei közé kerülhessen. Magyarországon a digitalizáció folyamata az utóbbi időben láthatóan felgyorsult, ehhez a Digitális Jólét Program keretében hozott intézkedések is hozzájárultak. Elkészültek a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák: Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (DOS), Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiája (DES), Magyarország Digitális Startup Stratégiája (DSS), Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája (DGYS) és több fontos, európai viszonylatban is meghatározó döntést hoztunk a digitális ökoszisztéma valamennyi szereplőjével közösen. Ilyen például az internetezés áfájának két lépésben, 27-ről 18, majd 5 százalékra csökkentése, amivel Magyarországon lett a legalacsonyabb az internetezés adója az Európai Unióban.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei biztosítottak a településen. Nemesdédén működik a Digitális Jóléti Program (DJP), ennek keretében több számítógép is

rendelkezésre áll a Művelődési ház épületében, mely bárki által szabadon hozzáférhető és elérhető. A közművelődési szakember mindenki számára segítséget nyújt a digitális ismeretek bővítésében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen a Szt. 25.§-a és 47.§-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátások adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj, települési támogatás , ezen belül lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A pénzbeli és természetben nyújtott támogatásokkal kapcsolatos feladatok ellátása a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint Nemesdéd Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2011. (IV.12.) a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló rendelete alapján történik.

A járási hivatal foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosultaknak a jogosultságát évente felülvizsgálja, 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. A közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni.

Az FHT összege a szociális vetítési alap (2024 évben 28 500.- Ft) 80%-a, azaz 22 800 forint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	107	25,97%	7	6,54%
2018	124	30,92%	7	5,65%

2019	112	28,07%	6	5,36%
2020	108	27,76%	7	6,48%
2021	124	30,24%	7	5,65%
2022	117	24,27%	9	7,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadéokra.

Álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes járási hivattal együttműködik, és akit az illetékes járási hivatal álláskeresőként nyilvántart. Az ügyfélnek a fent felsorolt összes feltételnek egyidejűleg kell megfelelnie. Ha az összes feltétel közül bármelyik nem teljesül, az ügyfél nem minősül álláskeresőnek.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső

- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,

- az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

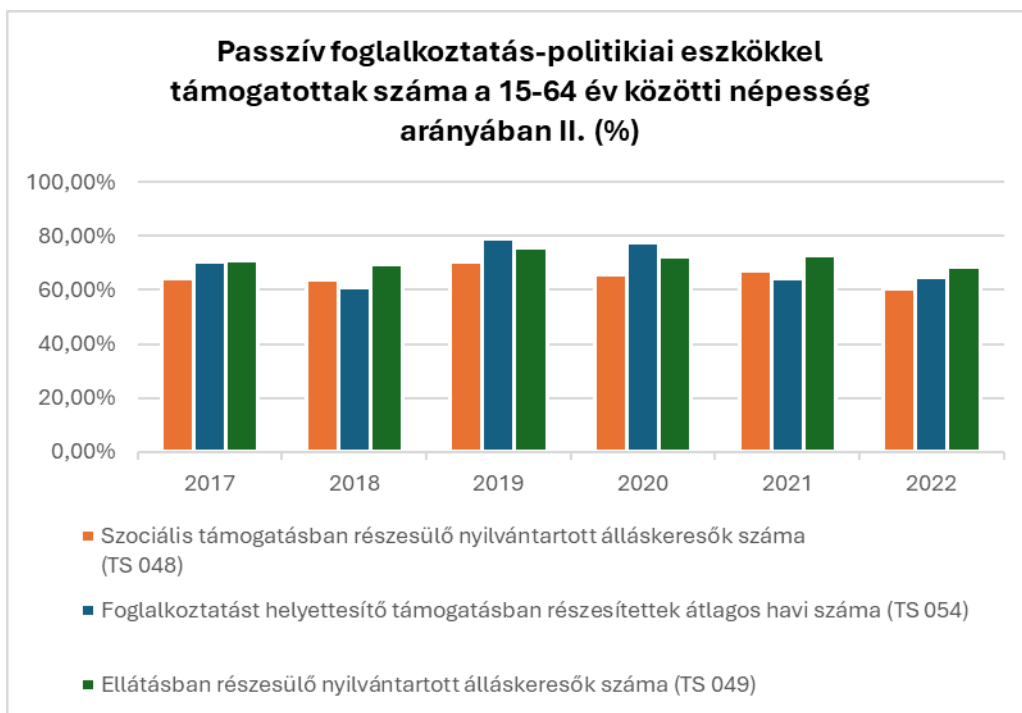
Az álláskeresési ellátás fajtái: álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély és költségterítés. Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni, vagy társas vállalkozói tevékenység, feltéve ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az

időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresői járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült. Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig, 3 hónapig jogosult álláskeresői járadékra.

A táblázatból látható, hogy az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2017-ről 2022-re 10 fővel nőtt. 2022-ben a nyilvántartott álláskeresők 7,69 %-a részesült álláskeresői ellátásban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	69	64,49%	75	70,24%	76	71,03%
2018	79	63,71%	76	60,96%	86	69,35%
2019	79	70,54%	88	78,88%	85	75,89%
2020	71	65,74%	84	77,73%	78	72,22%
2021	83	66,94%	80	64,16%	90	72,58%
2022	71	60,68%	76	64,67%	80	68,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

- aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy

- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

- akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

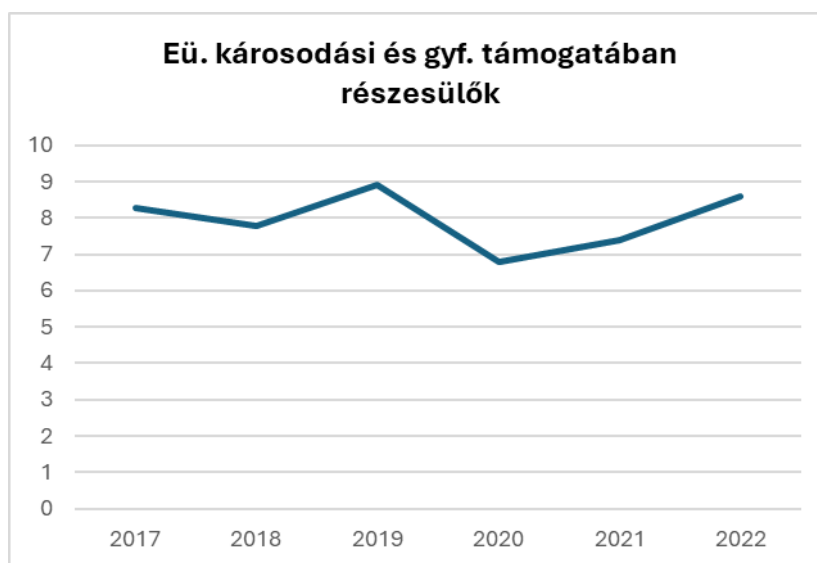
- akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Megállapítható, hogy az FHT-ra jogosultak száma 2017-től emelkedő tendenciát mutat.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek szociális támogatásban, minden évben 60 % feletti arányt láthatunk.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2017	8
2018	8
2019	9
2020	7
2021	7
2022	9

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

- a) egészségkárosodottnak minősül,
- b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. Törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).

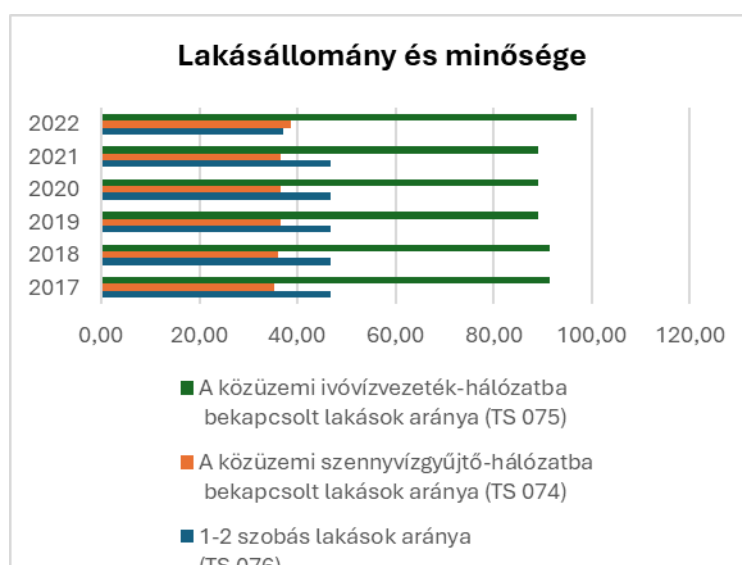
A táblázatból kiolvasható, hogy Nemesdében alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személy.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2017	314	0	0,00	46,82	35,35	91,40
2018	314	0	0,00	46,82	35,99	91,40
2019	314	0	0,00	46,82	36,62	89,17
2020	314	0	0,00	46,82	36,62	89,17
2021	314	0	0,00	46,82	36,62	89,17
2022	313	0	0,00	37,06	38,66	96,81

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Nemesdéd község összes lakásállománya a vizsgált időszakban 314 db-ról 313 db-ra csökkent. Megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 15 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várathat magára. Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg.

A közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya nőtt, az összes lakásállomány 38,66 %-a rá van kötve a rendszerre. Közüzemi ivóvízzel a lakások 96,81 %-a el van látva.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 2 bérlakással rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat szociális lakással nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb, lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nem áll rendelkezésre adat.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2017	225	101
2018	259	0
2019	255	0
2020	527	0
2021	616	0
2022	671	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Települési lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

2015-ig normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult volt jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (2015-ben 71 250 forintot), és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. 2016-tól megszűnt a normatív lakásfenntartási támogatás, az önkormányzatoknak helyi rendeletben szabályozott támogatás megállapítására van lehetőségük. Községünkben a fenti folyósítási feltételek megmaradtak, csak a támogatás neve változott települési támogatásra, amely több támogatási formát foglal magába, ápolási díj, átmeneti segély, rendkívüli támogatás, gyógyszervásárlási támogatás, temetéshez nyújtott támogatás, 2017-től az adatok már ezeket mutatják.

Az átmeneti létfenntartási gondokkal küzdők települési támogatást igényelhetnek. A támogatottak száma 2017-től folyamatosan emelkedik 225 főről 2022 évben 671 főre nőtt.

f) eladósodottság

Eladósodottság miatt lakhatási problémákkal szembesülő személyeknek települési támogatás formájában, segélyt vagy kamatmentes kölcsönt nyújt az Önkormányzat, 2022 évben 158 fő összesen 3.250.000 Ft összegben.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nemesdéd községben külterületen nem található lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregált lakóterület, ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem

rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nemesdédén 6 utca - Árpád, Jókai, Kossuth, Béke, Petőfi, Akác utcák- amelyek a település nyugati oldalán helyezkednek el,- szegregált területek mert ezen utcákban túlnyomórészt roma lakosság él, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek. Mindegyik utcát szilárd útburkolat borítja, közművekkel ellátott területek, a közszolgáltatásokhoz hozzáférhető településrész. Szennyvízelvezető csatorna ezen a részen nem épült ki a Petőfi és az Akác utca kivételével műszaki okok miatt.

Ezekben az utcákban több olyan lakás van, amely komfort nélküli, vályogból épült, kártevők szaporodnak el a lakásokban.

Komfort nélküli lakásállomány kb. 45%-a található a szegregált területen, vezetékes gázzal és csatornával egyetlen lakás sem rendelkezik, vezetékes ivóvizet a kerti csapokról vételeznek. Ezen adatok csak becslésre, illetve saját adatgyűjtésre épülnek, mivel pontos adatbázis nem áll rendelkezésre az Önkormányzatnál.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A település szegregált területén aktív korú lakosság és gyermekek élnek többségében, közülük sok a munkanélküli és a segélyezett. Az itt élő lakosság száma csökkenő tendenciát mutat, mert a rossz lakáskörülmények miatt a község más utcáiban vásárolt ingatlanokba költöztek. Az itt élő összes gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. Ezen adatok is becslésre és helyi adatgyűjtésre épülnek.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Nemesdéd községben a szegregációval veszélyeztetett területeken hátrányos következményekkel járó településrendezés nem történt, nincs mesterséges elkülönülés. Roma lakosság a község többi utcájában is él, egyre nagyobb számban, mert a fiatal korosztály, ahol 3-4 gyermek található, a település üres ingatlanjaiba költözik.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik :

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi ellátásról,

- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	1	46	8,17
2018	0	0	0	1	46	6,66
2019	0	0	0	1	46	1,00
2020	0	0	0	1	37	1,00
2021	0	0	0	0	41	1,30
2022	0	0	0	0	40	2,92

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Nemesdédén egy háziiorvosi, egy védőnői körzet működik. A háziiorvos látja el a gyermekeket is, mivel házi gyermekorvosi ellátás nem működik. Az iskola-egészségügyi ellátást is szintén a háziiorvos látja el. A háziiorvos hétfőtől – péntekig 8.00 órától 10.00-óráig rendel.

Fogorvosi ellátásról (felnőtt, gyermek, iskolai, ifjúsági) a Böhönye-i Enident Bt.-vel kötött szerződés alapján gondoskodik az önkormányzat, az ügyeleti ellátás a Marcali Többcélú Kistérségi Társulás Központi Ügyeleti ellátásra kötött megállapodással történik munkanapokon 16.00-tól másnap 08.00-ig. Sürgősségi betegellátási centrum a Kaposi Mór Oktató Kórházban Kaposváron érhető el minden nap.

Az egészségügyi szakellátások Marcali, Kaposvár, Nagykanizsa, Nagyatád városokban érhetőek el. A fogorvosi ellátást és a szakrendeléseket az előjegyzési időpontokban lehet elérni, mivel általában minden szakrendelésre időpontot kell kérni.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körébe tartozik a közgyógyellátás, és az ápolási díj. A közgyógyellátás természetben nyújtott szociális ellátás, a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ezen adatok változását a 3.6.1. ábra szemlélteti.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkor kötelező szűrésekről a családok a védőnőn és/vagy házi orvoston keresztül értesülnek. Az ezeken való részvétel kötelező, amennyiben mégsem teszik ezt meg, úgy a védőnő teszi meg a szükséges intézkedéseket.

A felnőtteknek szóló népegészségügyi szűrőprogramok eseti és önkéntes jellegűek, az ezeken való részvételről adatok nem állnak rendelkezésre. Az egyes betegségek által veszélyeztetett korosztályok, nemek számára ajánlott szűrővizsgálatokról egészségügyi felhívásokban tájékoztatják a lakosságot, de a részvétel csak ajánlott.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásra a 30-50 km-es körzetben nyílik lehetőség Marcali, Kaposvár, Nagyatád városokban, valamint a Véssey Mihály Általános Iskolában foglalkoztatott gyógypedagógus az arra rászoruló általános iskolai tanulóknak heti rendszerességgel tart fejlesztést.

A korai fejlesztők az óvodába az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat megállapodása alapján Marcaliból kijárnak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Nemesdéd Önkormányzata a közétkeztetést az Atroplusz Szolgáltatási és Közétkeztetési Kft. vállalkozóval oldja meg, aki az ételt helybe szállítja az iskolához, óvodához. Az étrend kialakításánál figyelembe veszi az egészséges táplálkozást. Az étkezési lehetőséget nemcsak a gyermekek, de a helyi lakosság, az idősek is igénybe veszik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Községünkben sportprogramokat nem szerveznek, egy-egy focimeccsre jönnek össze a fiatalok az iskola sportpályáján.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen az Önkormányzat az alapellátás keretein belül házi segítségnyújtást, gyermekjóléti és családsegítést biztosít a Marcali Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ által. A szociális étkezés is biztosított az arra rászorulóknak az Atroplusz Szolgáltatási és Közétkeztetési Kft. által szállított étellel, melyet az Önkormányzat a saját kisbuszával házhoz szállít. Házi segítségnyújtásban 10 fő részesül, a szociális étkezést 6 fő veszi igénybe. A családsegítés is megoldott a Marcali Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központon keresztül, heti 1 napon.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Nemesdéd településen nem érhető el drogprevenciós szolgáltatás. A hatékony megelőzés szükségessége évek óta ismert. A családok, iskolai dolgozók, tanárok és közösségi vezetők felismerik, hogy a drogmegelőzési módszerek legtöbbje kudarcot vallott.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt a szolgáltatások nyújtásakor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A vizsgált időszakban nem működött népkonyha a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	nem	14	1

Nemesdéd közösségi életében (nemzeti ünnepi megemlékezések, nyugdíjasok karácsonya, elszármazottak találkozója) több civil szervezet is szerepet vállal:

Napsugár Nyugdíjas Klub : aktívan részt vesz a község programjaiban , a 10 főből álló énekkar számos fellépéssel színesítette a település és a környező községek programjait.

Nemesdédiek Klubja: kapcsolatot tart a testvér településsel, megszervezi az elszármazottak találkozóját

Nemesdéd – Varászló Községek Polgárőr Egyesülete: 2013. július 31. napján alakult meg az egyesület, amely azóta rendszeresen járőrözik éjszaka a lopások visszaszorítása miatt.

A Művelődési Házban kerülnek megrendezésre a községi ünnepek, itt működik az e-magyarország pont, mely szélessávú internet hozzáférést biztosít bárki számára a nyitvatartási időn belül. A Könyvtár is a Művelődési Házban található, mely a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár fiók könyvtára. Rendszeresen cserélik a könyvállományt az igényeket figyelembe véve. A beiratkozott olvasó 42 fő, hétfőtől péntekig 12-18 óráig van nyitva.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A települést összefogás, békés együttélés jellemzi. Konfliktusok nem merültek fel etnikai hovatartozás miatt.

Nagyon nehéz a mélyszegénységben élőket kimozdítani a napi gondokból, így szinte nem is csatlakoznak a különböző közösségekhez, programokhoz, a kulturális programokhoz, önkéntes tevékenységekhez.

A lakosság a közösségi programok iránt nem minden esetben kész a befogadásra. Sok olyan program van, melyen szinte csak a szervezők jelennek meg, vagy a rétegigényt kielégítő programokon csak a lakosság elenyésző része vesz részt.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen a helyi közösségi szolidaritásban a civil szervezetek vesznek részt, valamint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mely ingyenes ruhákat osztott az arra rászorulóknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen kizárólag a Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervez a roma kultúrához kapcsolódó programokat. Nemesdédén a romákon kívül más nemzetiség nincs.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. A bejegyzett egyesületek aktívan működnek a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, részt vesznek az önkormányzat által szervezett programokon. Ajándékkal lepik meg az óvodás, iskolás gyermekeket Mikuláskor, segítő támogatást nyújtanak az oktatási intézményekben a versmondó versenyen, gyermeknapon.

Az iskolás korú gyermekeknek oktatást tartanak a tisztálkodás, a viselkedési normák, lopás, bűnözés témakörökben, valamint roma nyelvoktatást is tartottak a Nagyatádi Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségével.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
Nincs az oktatásból a munkaerő piacra történő átlépést segítő program	Oktatási intézmények, foglalkoztatók bevonásával gyakornoki programok, pályakezdekők foglalkoztatása lehetőségeinek kidolgozása.	
Magas az alacsonyan képzett munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliek 74,36 %-a 8 általános iskolai végzettségű A nyilvántartott munkanélküliek 11,11 %-a rendelkezik minimum szakképesítéssel.	Alacsony képzettségű munkanélküliek részére szakmai képzések indítása, mely a munkaerő piacon tartós elhelyezkedést biztosít. Hiányszakmák felmérése a területen, a kapott eredménynek megfelelően képzések, szakképzések, átképzések szervezése szakképesítéssel rendelkező munkanélküliek számára .	
Kevés a helyi kezdeményezésű egészségügyi szűrőprogram.	Mélyszegénységben élők egészségügyi helyzetének javítására helyi kezdeményezésű szűrőprogramok szervezése az egészségügyi ellátás és a szociális ellátás szakembereinek segítségével.	
Mélyszegénységben élők számáról nincs pontos adat	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás, a kapott eredmény alapján pénzügyi, életviteli tanácsadás, munkahelyi elhelyezkedést elősegítő foglalkozások, önálló életviteli képesség erősítése, rendszeres jövedelem megszerzésének elősegítése.	
Komfort nélküli lakásokról nincs pontos adat	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás, komfort nélküli lakások számának feltárása, a feltárt problémára megoldási javaslat készítése, a probléma megoldásának ösztönzése tanácsadással, esetleges pályázati források bevonásával.	
Elégtelen lakáskörülményekről nem áll rendelkezésre pontos adat	Az elégtelen lakhatási körülményű házak feltérképezése, elfogadható állapotba hozása, pályázati forrás felkutatása.	

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénység egyik kiemelt oka a szülők munkanélkülisége. A szegény gyermekek 60%-a inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású családokban él. A pénzbeli juttatásoknak Magyarországon jelentős jövedelemkiegészítő hatásuk van. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	405	416	821	49,33%	50,67%
0-2 évesek			53	6,46%	
0-14 éves	115	116	231	14,01%	14,13%
15-17 éves	20	14	34	2,44%	1,71%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 32,27 %-a tartozik a 0-17 éves korcsoportba. A 0-14 éves korcsoporton belül a nők magasabb számban jelennek meg, mint a férfiak. A 15-17 éves korcsoportban a férfiak aránya magasabb. Az állandó népesség közel 6,46%-át teszik ki a 0-2 éves korcsoportba tartozó gyermekek.

A 60 év felettek száma a lakosság 17,29 %-át teszi ki. A számadatokból megállapítható, hogy a korösszetétel tekintetében a település gyermekkor lakossága arányaiban magas. Sok a többgyermekes család. Az 50 férőhelyes helyi óvodában 50 fő a gyermeklétszám, a szomszédos településre, Vésére, járó óvodás gyermekek száma 4 fő. Az általános iskolai oktatás helyben 2023. októberétől nincs a településünkön. Vésén, szomszédos község, melynek tagintézménye volt a nemesdédi, 1-8. évfolyamos oktatást biztosító iskola működik.

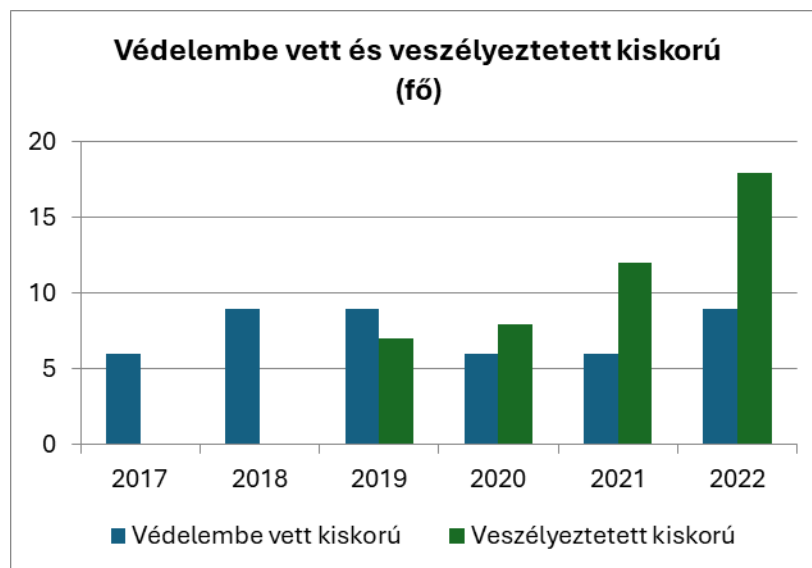
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekvédelmi törvény alapján a veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási gyámhivatal intézkedik a gyermekvédelembe vétele ügyében. A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján köteles a védelembe vétel iránti eljárást hivatalból lefolytatni. A járási gyámhivatal a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével, a tárgyalást követően dönt a védelembe vétel elrendeléséről.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermek száma
	Fő	Fő
2017	6	0
2018	9	0
2019	9	7
2020	6	8
2021	6	12
2022	9	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a védelembe vett gyermekek száma 2017- 2022 évben emelkedett, egyetlen gyermeknek sem szabadna olyan körülmények között élni, mely megfosztja a gyermeki lététől. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a település gyermeklétszámának 65 %-át teszi ki (Forrás: önkormányzati adatgyűjtés 2022.).

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít minden hátrányos helyzetű gyermek segítésére, támogatására, védelmére, egészségügyi, szociális és lakhatási helyzetének nyomon követésére.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú személy a lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél kérheti. A jegyző a támogatásra való jogosultságot 1 év időtartamra állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak

igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak (augusztus, november hónapban)
- az ingyenes tankönyv ellátás az igénybevételére.

Nemesdében a hátrányos helyzetű gyermekek száma 2022. december 31-én 221 fő, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeké pedig 82 fő.

A 0-18 éves gyermekek száma 275 fő, ezen belül 80 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű-, és 30 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezteteti hatását. A háztartások többsége szociális segélyekből és a különböző családtámogatási formák igénybevételéből tartja fenn magát.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2017	224
2018	243
2019	226
2020	223
2021	233
2022	239

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nemesdéd 2022. december 31-én 88 család 239 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

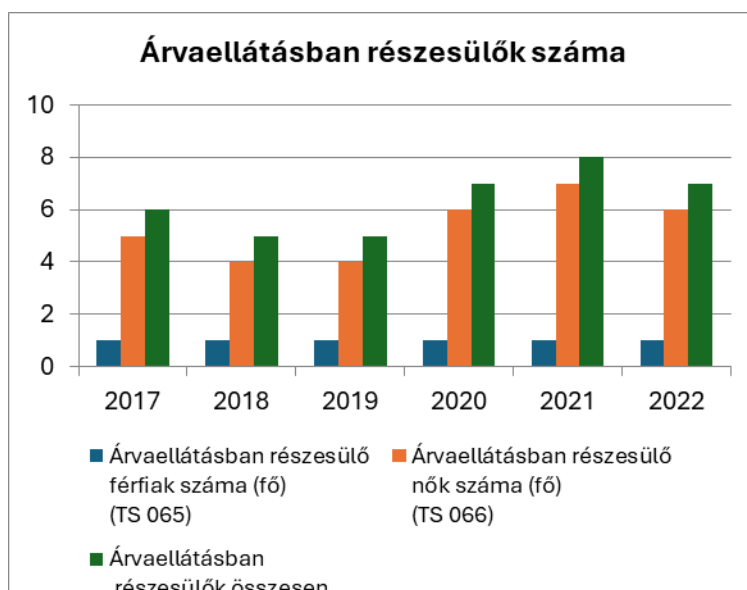
A táblázatból látható, hogy 2018-ban nőtt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, utána csökkenő tendenciát mutat, 2021-től újból emelkedik.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Nemesdéd Községi Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	5	6
2018	1	4	5
2019	1	4	5
2020	1	6	7
2021	1	7	8
2022	1	6	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen élők közül alacsony számban részesülnek árvaellátásban. Megállapítható, hogy a vizsgált években az árvaellátásban részesülő nők magasabb számban jelennek meg, mint a férfiak. Az árvaellátásban részesülők összlétszáma 2017-ről 2022-ra 1 fővel változott.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	46	103	n.a.	n.a.	n.a.	181
2018	45	103	n.a.	n.a.	n.a.	192
2019	46	105	n.a.	n.a.	n.a.	175
2020	45	103	n.a.	n.a.	n.a.	176
2021	50	104	n.a.	n.a.	n.a.	181
2022	51	105	n.a.	n.a.	n.a.	173

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az iskolában egyaránt.

Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2017-2022. között növekedést mutat, mely a gyermeklétszám növekedésére vezethető vissza. Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Az ő számukról nem áll rendelkezésre adat.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A központi szabályozás értelmében 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezették az ingyenes tankönyvellátást.

Az óvodáztatási támogatás célja az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit ösztönözzék arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába. A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembevételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött. Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Az önkormányzat minden évben kihasználta az állam által nyújtott lehetőséget, és pályázott a gyermekétkeztetés nyári időszakban történő biztosítására. A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási hely szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A szünidei gyermekétkeztetést minden évben a központilag biztosított keretből tudta megvalósítani az önkormányzat. A nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat. Sajnos vannak olyan szülők, akik, annak ellenére, hogy jogosultak lennének az ellátásra, nem veszik igénybe.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nemesdéded magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek 2022. december 31-i adatok alapján 2 fő.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nemesdédén magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumokban élők hátrányos helyzete három fő problémakör mentén rajzolódik ki: egyfelől iskolázottsági szintjük nagyon alacsony (a lakosok többsége maximum általános iskola végzettséggel rendelkezik). Nagyrészt ennek is betudható az a tény, hogy az aktív korúak jelentős része munkanélküli, a háztartások egyedüli bevételi forrása leginkább az állami vagy önkormányzati jövedelmek. Harmadrészt a családok magas arányban élnek alacsony komfortfokozatú lakásokban.

A gyermekek szociális, lakhatási, egészségügyi helyzete, a szolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetőségeik a község más területén élőkkel azonos. A szegregátumban arányaiban magas a veszélyeztetett, védelembe vett, HH-s és HHH-s gyermekek száma.

A háziorvosi ellátás, a védőnői szolgáltatás, a családsegítő és gyermekjóléti alapellátás, óvodai szolgáltatás biztosított, a Vései Óvodába járó gyermekeket a tanyagondnoki autó szállítja.

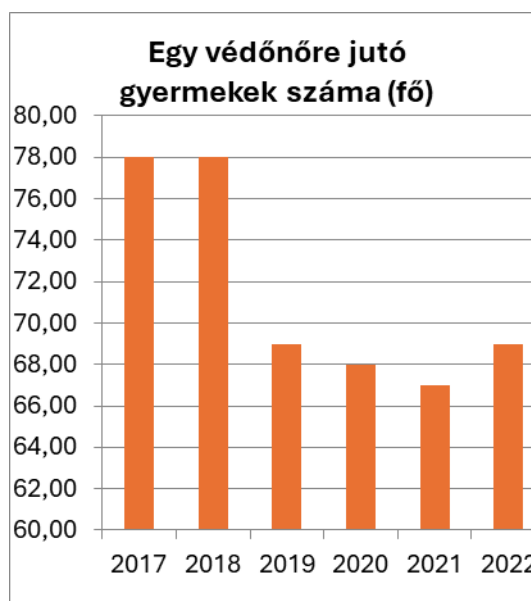
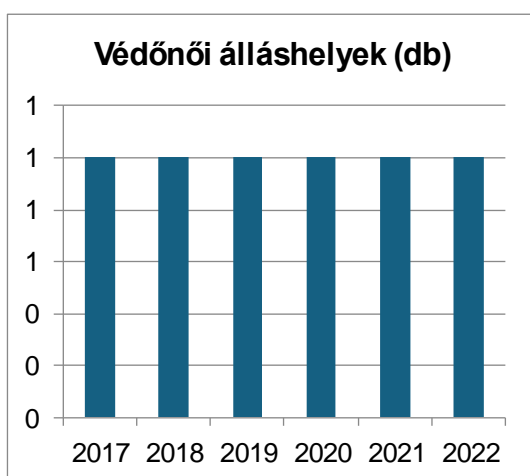
Az Önkormányzat a vései iskolába járó gyerekek számára az autóbusz bérletet minden évben 100%-os arányban biztosította. A 2013/2014-es tanévtől a vései iskolába járó gyermekek megkapják a bérletet, melyet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ biztosít.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékosággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	78	78,00
2018	1	78	78,00
2019	1	69	69,00
2020	1	68	68,00
2021	1	67	67,00
2022	1	69	69,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Nemesdédén 1 db védőnői álláshely van, aki ellátja Vése és Varászló védőnői feladatait is, betöltetlen státusz nincs. Átlagosan 71 fő (0-3 éves korosztály) településünkön az egy védőnőre jutó gyermekek száma. A három községben elosztva, meghatározott napokon található meg, amikor csecsemő, gyermekgondozás folyik. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban csökkenést mutat.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. A védőnő az óvodában, az iskolában rendszeresen ellenőrzi a gyermekek higiéniját, és amennyiben szükséges megteszi az intézkedéseket.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nemesdédén gyermekorvosi ellátás nem működik, a házi orvos látja el ezt a feladatot. Gyermek szakorvos havonta egyszer jár ki Marcaliból, aki 0-3 éves korosztály fejlődését kíséri figyelemmel. Gyermek szakorvosi ellátás a környező városokban (Marcali, Nagykanizsa, Nagybajom, Kaposvár) érhető el. Gyermekosztály legközelebb a megyeszékhelyen található, gyermekorvosi ügyelet Marcaliban érhető el, ahol 24 órás ellátásban tudják részesíteni a beteg gyermekeket.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	164
2018	1	0	0	n.a.	192
2019	1	0	0	n.a.	196
2020	1	0	0	n.a.	205
2021	1	0	0	n.a.	196
2022	1	0	0	n.a.	194

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Marcali Többcélú Kistérségi Társulása által létrehozott Egységes Pedagógiai Szakszolgálat útján történik a nevelési tanácsadói munka ellátása. A szakszolgálati feladatokat az intézmény a község óvodájában ellátja. Pszichológus, logopédusok, gyógypedagógusok végzik a vizsgálatokat, biztosítják a rászoruló gyermekek fejlesztését, ellátását. Megállapodás szerint biztosítja az önkormányzat az óvodában megállapított órák pénzügyi fedezetét.

Az óvodáskor előtti, 0-3 éves korosztályban, a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek adatainak gyűjtése nem megoldott, törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településünkön működő gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a szociális munka eszközeivel hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások: a gyermekjóléti szolgáltatás, amely:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése,
- a gyermeki jogokról és a gyermekek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése,
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése,
- a gyermekek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- meghallgatja a gyermekek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődéi férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődéi férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődéi férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A településen önkormányzati és egyéb bölcsőde nincs.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi rendszer védelemben részesíti az arra rászorulókat. A gyermekek nappali ellátása, kötelező nevelési, oktatási intézmények (óvoda, általános iskola) rendelkezésre állnak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen biztosított a gyermekjóléti alapellátás, azonban krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek jelen. Nincs családok átmeneti otthona, nincs anyaatthon, nincs gyermekek részére átmeneti otthon. Ezek a szolgáltatások elérhetők Kaposváron, Nagyatádon, Nagybajomban, illetve átmeneti otthonok és nevelőszülők a megyében több helyen is vannak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az óvodai, iskolai nevelés során fontos cél a gyerekek egészségre nevelés, környezettudatos gondolkodásmódjuk megalapozása.

A gyermekek felzárkóztatása mellett a tehetséggondozásra is fordítanak időt: képzőművészeti szakkör, sport szakkör, művészeti oktatás..

Az óvodás, iskolás gyerekek számára a szünidőben sajnos semmilyen program nincs, táborokat a családok szűkös anyagi lehetősége miatt nem is tudnák igénybe venni a gyermekek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetés kiterjesztéséről szóló törvényi előírásokat figyelembe véve településünkön a gyermeki jogokkal összhangban történik a gyermekek iskolai étkeztetése.

2010 óta minden évben megszervezésre került a nyári étkeztetés, melyre 100%-os támogatást kapott az Önkormányzat, mivel községünk a leghátrányosabb helyzetű települések közé tartozik. 2016-tól változott a törvényi szabályozás, az önkormányzatok kötelező feladata az iskolai szünetekben és a nyári szünetben az iskolás gyermekek étkeztetése. Nemesdédén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek 80%-a igénybe veszi az étkeztetéseket.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nemesdéd település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, azaz roma és nem roma gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat, az óvoda, vagy az általános iskola rendezvényt szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az adatgyűjtés során gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem merült fel. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartotta a közoktatásról szóló törvény 121.§-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. tartalmazza.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

2013.IX.01. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §-a alapján

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

a) a hátrányos, illetve halmazottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmazottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2017	35	31	88,57
2018	45	41	91,11
2019	42	16	38,10
2020	56	28	50,00
2021	56	30	53,57

2022	58	29	50,00
------	----	----	-------

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai férőhelyek száma 50, és két csoport működik. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására.

A táblázat alapján megállapítható, hogy az óvodába járó gyermekek 50 %-a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos, mely magas aránynak tekinthető.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2017	90	81	90,00
2018	106	89	83,96
2019	106	88	83,00
2020	103	81	78,64
2021	107	82	76,63
2022	109	81	74,31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban nőtt az általános iskolai tanulók létszáma, ezen belül a hátrányos helyzetű gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, de még így is magas százalékot képviselnek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középszintű oktatásban résztvevő gyermekek pontos számára vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2017	15	214
2018	77	150
2019	83	128
2020	100	94
2021	108	80
2022	139	82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból megállapítható, hogy a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma magas. 2022-es évben a 0-18 éves korosztály 282 fő, ebből 78%, 221 fő hátrányos helyzetű.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (2022)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	16
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	2
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Nemesdédi Óvoda egy telephelyen működik. Más településről nem jár be gyermek.

Az óvodai férőhelyek száma 50, két csoportban folyik a gyermekek nevelése a telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására.

Az óvodapedagógusok száma 2 fő, 1 fő a vezetői feladatokat is ellátja, mellette 2 pedagógiai asszisztens és 2 dajka, valamint 1 kisegítő látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat.

Az óvodapedagógus hiány a településen is megmutatkozik, nehezen találni szakképzett óvónőt, így a pedagógiai asszisztensek látják el a feladatokat.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

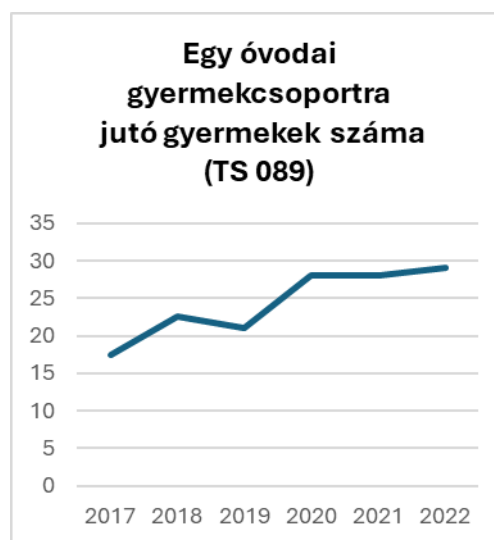
Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához viszonyítva igyekezzen fejleszteni. A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A nemesdédi óvodába 3 sajátos nevelési igényű gyermek jár, fejlesztésüket a Somogy Megyei Pedagógia Szakszolgálat Marcali Tagintézményéből kijáró pedagógusok látják el.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	61	2	50	1	35	0	0	18
2018	65	2	50	1	45	0	0	23
2019	69	2	50	1	42	0	0	21
2020	70	2	50	1	56	0	0	28
2021	72	2	50	1	56	0	0	28
2022	78	2	50	1	58	0	0	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

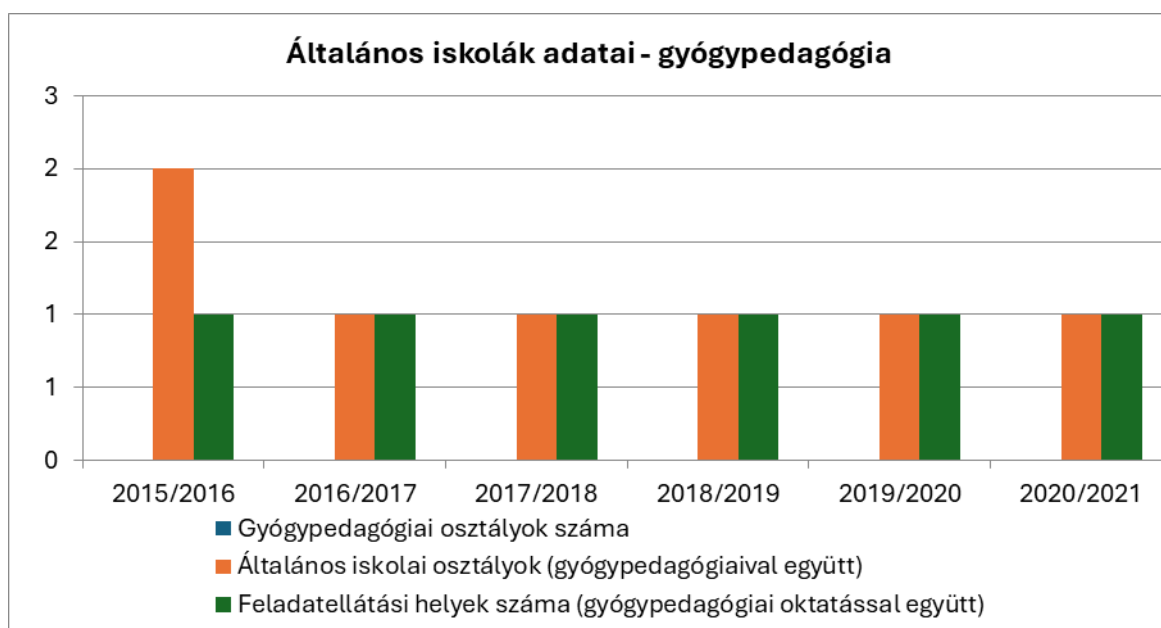

A 3-6 éves korú gyermekek száma a vizsgált időszakban növekedést mutat, így az óvodába beírt gyermekek száma is növekedett. A fenti táblázat a Nemesdédi Óvodába járó gyermekek adatait mutatja, de a szomszéd településre is jártak gyerekek óvodába, évente kb. 5 fő, így az óvodába

beíratott gyermekek aránya is magasabb. A szülők törekednek arra, hogy gyermekeik óvodai nevelésben részesüljenek.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2017	0	2	1	13,00	7,69
2018	0	1	1	23,00	4,35
2019	0	1	1	16,00	0,00
2020	0	1	1	19,00	0,00
2021	0	1	1	8,00	0,00
2022	0	1	1	13,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatban a Véssey Mihály Általános Iskola Nemesdedi tagintézményének 1-4 évfolyamos oktatás tanulói kerültek feltüntetésre.

Az általános iskola tanulói létszámában a 2017/2018-as tanévben növekedés tapasztalható, de már csak 1 összevont osztályban folyt az oktatás. Ez a fajta oktatás a gyermekek fejlődése szempontjából nem a legjobb, így a következő években a szülők már a vései iskolába írták be a gyerekeket, ahol 1-8 évfolyamos oktatásra van lehetőség. A 2022/2023 tanévben a nemesdédi iskolában már csak 13 gyermek kezdte meg a tanulmányait.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2017	11
2018	9
2019	6
2020	8
2021	7
2022	8

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a nappali rendszerű oktatásban az elmúlt hat év esetében a 8. évfolyamot minden tanuló befejezte.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyermekek közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés nem történt. Az oktatási intézmények az esélyegyenlőség elvét érvényesítik mind a tanulók, mind a munkavállalók vonatkozásában.

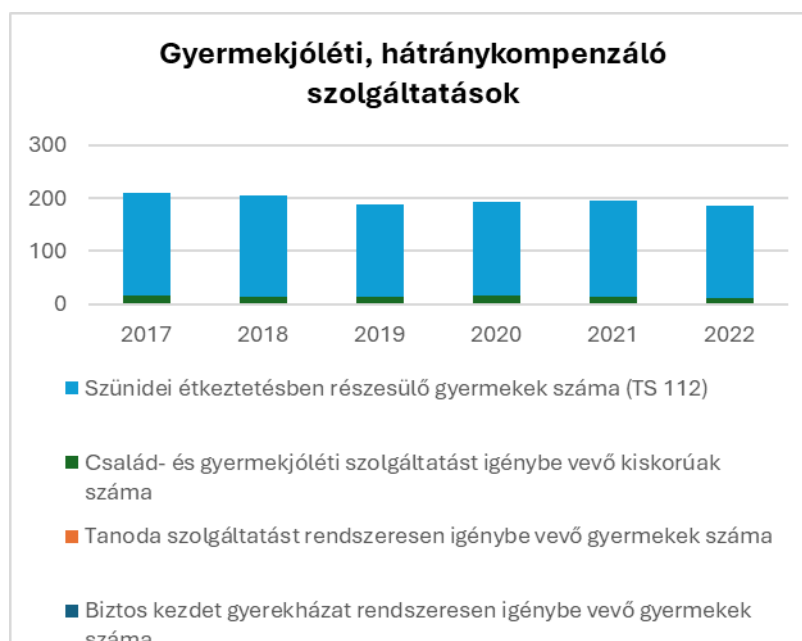
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nemesdéd községben az alapfokú oktatás egy intézmény keretében történik, így összehasonlításra nincs mód.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	17	192
2018	n.a.	n.a.	13	192
2019	n.a.	n.a.	14	175
2020	n.a.	n.a.	16	176
2021	n.a.	n.a.	14	181
2022	n.a.	n.a.	12	173

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A táblázatban szereplő hátránykompenzáló szolgáltatások közül a településen a szünidei étkeztetést, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást vehetjük figyelembe. A településen Biztos kezdet gyerekház és Tanoda szolgáltatás nem működik.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, jobb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Mélyszegénységben élő gyermekekről nincs pontos adat	A szociális hátrányok enyhítése, a változások követése partnerek bevonásával (iskolák, óvodák gyermek és ifjúságvédelmi felelőse, gyermekjóléti szolgálat).
A szegregált területen élő gyermekek számáról nincs pontos adat	A szociális ellátás, Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségével legalább megközelítő felmérés elvégzése. A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a partnerek bevonásával (iskolák, óvodák gyermek és ifjúságvédelmi felelőse, gyermekjóléti szolgálat).
A 0-3 éves korosztálynak nincs korai fejlesztése helyi szinten.	Családok komplex támogatása, Biztos Kezdet Program (Gyerekház) kialakítása.
Nincs szabadidős, felzárkóztató és nyári szünidős program az általános iskolás gyermekeknek.	Helyzetfelmérés, megfelelő felzárkóztató , sport és egyéb szabadidős programok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását, felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

A családon belüli erőszakot megelőző nők nem viszik ki a nyilvánosság elé a problémájukat, mert szégyennek érzik. A hiányos jelzések miatt nem kerülnek felszínre a sürgős segítséget, beavatkozást kívánó esetek, sokszor a jelzőrendszer sem értesül a felmerülő problémákról a fentiek miatt.

Az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából a nőket szintén kiemelt célcsoportként kell kezelni. Női szerepükből adódóan különböző problémákkal találkoznak, úgyis mint a családon belüli szerepek, feladatok egyenlőtlen felosztása, munkahelyről való hosszabb távolmaradás gyermekszülés esetén, egyenlőtlen jövedelmi viszonyok.

Korcsoport (2022)	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	405	416	821	49,33%	50,67%
0-14 éves	115	116	231	14,01%	14,13%
15-17 éves	20	14	34	2,44%	1,71%
18-59 éves	203	211	414	24,73%	25,70%
60-64 éves	21	21	42	2,56%	2,56%
65 év feletti	46	54	100	5,60%	6,58%

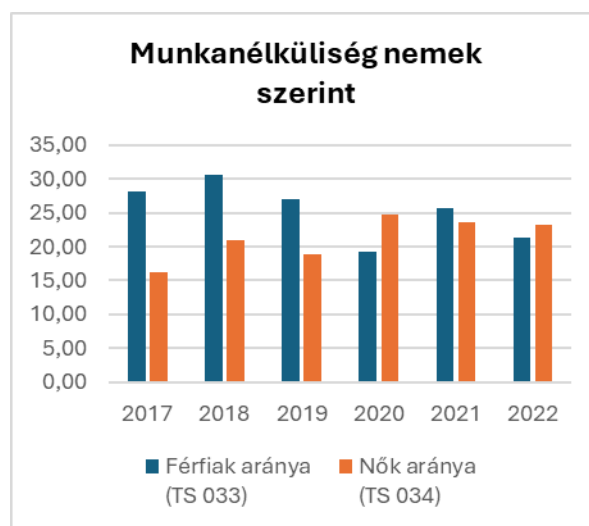
Az állandó népességen belül a nők többségben vannak, a 18-59 éves korosztályban magasabb az arányuk.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2017	28,1	16,25	22,18%
2018	30,51	20,97	25,74%
2019	27,08	18,88	22,98%
2020	19,26	24,8	22,03%
2021	25,7	23,62	24,66%
2022	21,29	23,28	22,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők foglalkoztatottságát kevésbé lehet megítélni, mivel a gyermekvállalási korban lévő nők nagy része nem jelenik meg álláskeresőként a munkaerőpiacon, a munkanélküliség helyett inkább a GYES-t, GYET-et választja, így csak a harmadik gyermek 8 éves kora után jelenik meg, mint álláskereső, vagy munkanélküli ellátást igénylő személy.

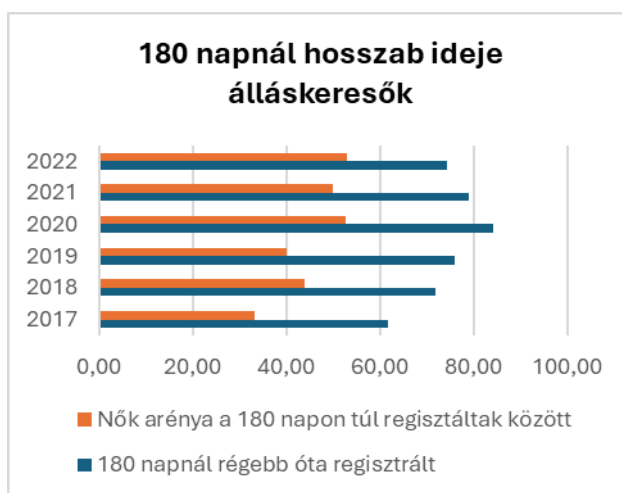
A HEP célcsoportjai közé tartozó mélyszegénységben élők, roma nők esetében igen gyakran ez a képlet. Nem tanulnak tovább, sokszor már az általános iskolából terhesség miatt maradnak ki, vagy válnak magántanulóvá, ami azt eredményezi, hogy elmaradnak a tanulmányaikkal, nem lesznek képesek a középiskolában, szakiskolákban teljesíteni, mivel nincsenek meg az alapok, amire a későbbi tanulmányok épülhetnének. Ez sajnos sorozatos kudarchoz, visszahúzódáshoz vezet, sokan meg sem kísérelik az általános iskola befejezését, illetve a szakma, vagy az érettségi megszerzését.

Azok a nők, akik szakmát, illetve különböző végzettséget szereztek a gyermekvállalást követően sincsenek jobb helyzetben, mint a fentebb említett társaik. Amennyiben nincs biztos munkahelyük, esetleg magánvállalkozásuk, akkor a gyermek, gyermekek mellett nehezen tudják ismét vállalni munkahelyükön a több műszakot, az éjszakai műszakot, a korai bejárást, a késői hazamenetelt, hiszen a gyermekeket elhelyező intézmények nyitvatartási idejéhez alkalmazkodni

kell. Ha nincsenek mobilizálható nagyszülők, rokonok, akkor ez sokszor a munkahelyek feladásához vezet.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül
	%	%
2017	61,68	33,33
2018	71,77	43,82
2019	75,89	40
2020	84,26	52,75
2021	79,03	50
2022	74,36	52,87

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek magas aránya 180 napnál hosszabb ideje regisztrált, és ez az arány a vizsgált években növekvő tendenciát mutat. A tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) körében magasabb arányban vannak jelen a férfiak, mivel a táblázat utolsó oszlopában szereplő adatok 50 % alattiak. A legmagasabb arány 2022-ben van, mely adat arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2017	107	17
2018	124	16
2019	112	17
2020	108	19
2021	124	22
2022	117	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskeresők. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nőkre Nemesdében ugyanazok a terhek rakódnak –háztartás, gyermeknevelés, idős és vagy beteg hozzátartozók ellátása-, mint az ország többi részén. A képzetlen, álláskereső nőknek a munkaügyi központ képzések biztosításával igyekszik segíteni. Az önkormányzat a közfoglalkoztatás területén nőket és férfiakat is foglalkoztat, annak függvényében, hogy milyen feladatokat kell ellátni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településünkön, ahogy az ország más részein is, nincs könnyű helyzetben az a nő, aki alacsony iskolai végzettséggel próbál munkahelyet találni. A faluban azonban erre jelentenek részben megoldást a mezőgazdasági vállalkozások, amelyeknél a vállalható munka jellegéből kifolyólag nem akadály az iskolai végzettség hiánya. Azonban a munkaerő-piac nem nyújt annyi üres álláshelyet, amennyi női munkanélküli él nálunk, így vannak munkanélküli nők.

Az Önkormányzat ösztönzi, motiválja az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők képzését, az érettségi megszerzését, és jobb munkaerő-piaci lehetőségekhez való jutását. Az alacsony végzettségű nők sok esetben a munkavállalás helyett az anyai szerepet választják, viszonylag kevés azon nők száma, akik igénybe tudják venni a munkaviszony alapján nekik járó ellátásokat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az egyenlő munkáért egyenlő bért elv megvalósulása a nők számára kiemelten fontos, hiszen általános megállapítás, hogy ők kevesebbet bért kapnak hasonló munkakörökben, mint a férfiak. Erre vonatkozó, a helyi adatokat feldolgozó felmérés nem készült, de tervezett intézkedésként fontos ennek elkészítése ahhoz, hogy a nők pontos munkaerő piaci helyzetét lássuk.

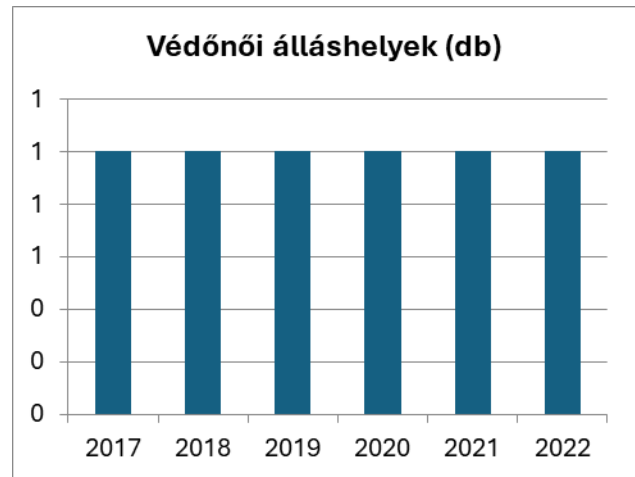
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Nemesdéd községben 1 óvoda működik. Férőhely hiány miatt 2022 évben gyermeket nem kellett elutasítani, az óvoda teljes kihasználtsággal működik (Forrás: helyi adatgyűjtés). Az Általános Iskolában napközi biztosítja a gyermekek délutáni felügyeletét, melyet a tanulók közül átlagosan 85%-a vesz igénybe. Az új köznevelési törvény szerint 2013. szeptember 1-étől az általános iskolákban 16 óráig kell megszervezni az egész napos iskola és tanórán kívüli foglalkozásokat. Ez a lehetőség további segítséget nyújthat a dolgozó nők számára a gyermekek felügyeletének megoldásában.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	78	78
2018	1	78	78
2019	1	69	69
2020	1	68	68
2021	1	67	67
2022	1	69	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnő a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: beszélgetések, családlátogatások formájában.

Nemesdében 2017-2022 között 1 db védőnői álláshely van, aki ellátja Vése és Varászló védőnői feladatait is, betöltetlen státusz nincs.

A vizsgált évek viszonylatában a 0-3 éves gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.)
számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Településünkön bölcsődei ellátás nem áll rendelkezésre.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnő a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Évről évre több gyermek születik.

A településtől 25 kilométerre lévő Marcaliban 2015-ben megszűnt a szülészeti osztály, Nemesdédet a Kaposvári szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a marcali kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabb és költségesebb utaznia emiatt.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról nem áll rendelkezésre adat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen biztosított a gyermekjóléti alapellátás, azonban krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek jelen. Nincs családok átmeneti otthona, nincs anyaothton, nincs gyermekek részére átmeneti otthon. Ezek a szolgáltatások elérhetők a község 30- 50 km-es vonzáskörzetében, Kaposváron, Nagyatádon, Nagyajomban, illetve átmeneti otthonok és nevelőszülők a megyében több helyen is vannak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nemesdédén a Képviselő-testület tagjai között 2019. októberétől 1 női képviselő van, óvodánk intézményvezetője is női dolgozó. Civil szervezetek vezetői között egy nő van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nemesdeden a nőket főleg a munkavállalás nehézsége érinti. Sok a képzetlen, a roma, a nagycsaládos, a gyermeket egyedül nevelő anya.

A családok általános gazdasági helyzete megkívánja, hogy két kereső legyen a családban, azaz a nőknek az otthon mellett a munkahelyen is helyt kell állniuk. A családbarát munkahelyi megoldások egyelőre ritkának számítanak (pl. munkahelyi gyermekmegőrzés, távmunka, rugalmas munkaidő).

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A népességen belül magas az idős nők aránya, előfordulhat a magány, kiszolgáltatottság megjelenése	Bevonásuk elősegítése a civil, nyugdíjas szervezetekbe, a községi programokba, akár önkéntesség lehetőségének biztosításával. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.
Preventív és szűrőtevékenységek a rossz egészségi állapotra, gyakori betegségekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása, háziorvossal, civil egyesületekkel együttműködve.
Magas az általános iskolai végzettségű munkanélküli nők aránya	Hiányszakmák felmérése a területen, a kapott eredménynek megfelelően képzések, szakképzések
Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében	Gyes-en/gyed-en lévő anyákkal az önkormányzat és intézményei vonatkozásában folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést.
A nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról nincs adat	Felvilágosító és szemlélet formáló program(ok) szervezése a nőknek, szakembereknek. A nőkben tudatosítani, hogy ez bűncselekmény.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

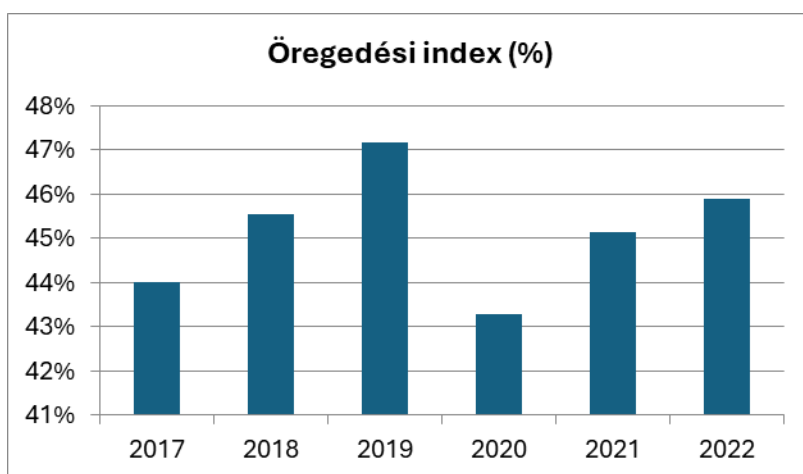
Az idősek túl büszkék ahhoz, hogy egy ledolgozott élet után segítséget kérjenek, inkább nélkülöznek. A gyermekeik igen gyakran azért nem tudnak segíteni, mert ők is anyagi problémákkal küszködnek. Megszűnt a többgenerációs családi modell, amely segítséget nyújthatott a felmerülő gondok–anyagi, gyermek felügyeleti, idősgondozási problémák megoldásában.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	99	225	44,00%
2018	102	224	45,54%
2019	108	229	47,16%
2020	100	231	43,29%
2021	102	226	45,13%
2022	106	231	45,89%

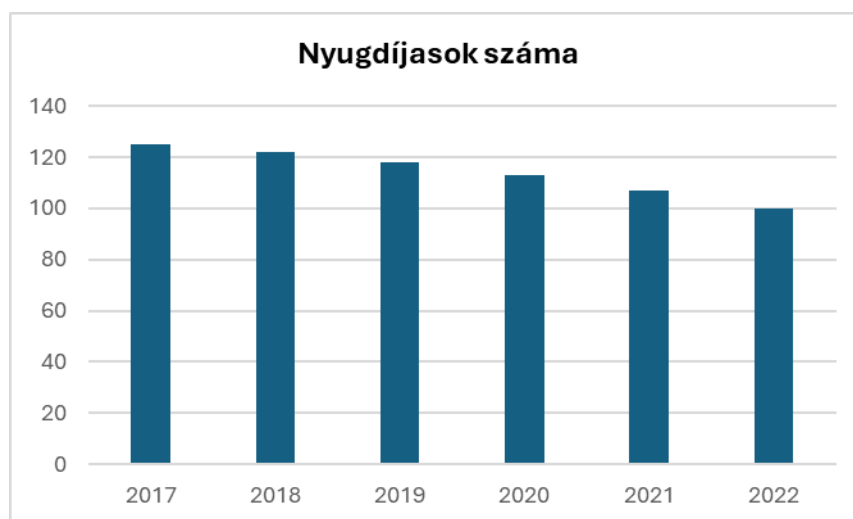
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nemesdédén a népességben belül 12 % az időskorúak aránya. A 65 év felettek 54 %-a nő és 46 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 50% alatti értéket mutat, mely azt jelzi, hogy a község fiatalodó és a 65 év felettek kevesebben vannak a társadalomban.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2017	53	72	125
2018	52	70	122
2019	52	66	118
2020	47	66	113
2021	45	62	107
2022	43	57	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő összes nyugdíjas száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat, a népességen belüli arányuk 2022-ben 12%.

Megállapítható, hogy a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülő nők száma a vizsgált években magasabb, mint a férfiak száma. 2022-ben a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők 76 %-át tették ki a nők, akiknek a férfiakéhoz képest magasabb aránya a legtöbb ellátástípusnál megfigyelhető.

A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat. 2017-ről 2022-re 25 %-al csökkent a nyugdíjasok szám a településen. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

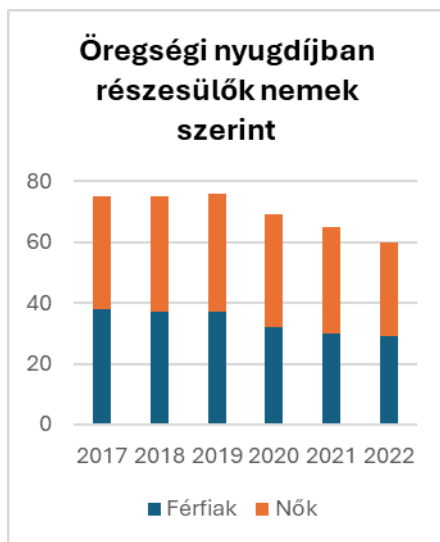
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2017	0	1	38	37	1	11	4
2018	0	0	37	38	1	9	4
2019	0	0	37	39	1	7	5
2020	0	0	32	37	0	9	5
2021	0	0	30	35	1	8	4
2022	0	0	29	31	1	9	4

Forrás:

TeIR,

KSH

Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben magasabb, az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak számánál. Ugyanez elmondható az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők esetében is. Időskorúak járadékában a település lakosságának nagyon alacsony aránya részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		107	124	112	108	124
41-45 év	Fő	13	16	10	8	11	11
	%	12,15%	12,90%	8,93%	7,41%	8,87%	9,40%
46-50 év	Fő	7	17	17	18	14	16
	%	6,54%	13,71%	15,18%	16,67%	11,29%	13,68%
51-55 év	Fő	11	12	17	13	16	18
	%	10,28%	9,68%	15,18%	12,04%	12,90%	15,38%
56-60 év	Fő	10	6	8	10	10	11
	%	9,35%	4,84%	7,14%	9,26%	8,06%	9,40%
61 éves, vagy afeletti	Fő	2	6	8	8	11	10
	%	1,87%	4,84%	7,14%	7,41%	8,87%	8,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 60 éven felülieknél a gazdasági aktivitás fokozott csökkenését feltételezzük, mivel ezen korcsoport foglalkoztatására nincs megfelelő adat. Természetesen sokan vannak, akik családon belüli munkamegosztásból nagy részt vállalnak, vagy a saját tulajdonukat képező mezőgazdasági földterületen munkát végeznek, és ezzel a család megélhetését elősegítik. A korosztály havi jövedelmének legnagyobb hányadát a nyugdíj biztosítja.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny időskor programlehetőségei a településen nem állnak rendelkezésre. Az élethosszig tartó tanulás sem jellemző, pedig a tanulás ennek a korosztálynak nem csak a társadalomban való

részvétel szempontjából fontos és hasznos, de növeli az önbizalmat, csökkenti az elbizonytalanodás érzetét, javítja az önértékelést és az elfogadottságot. A tevékeny időskor segítené a jó mentális állapot minél további fennmaradását, jó közérzet kialakítását, fenntartását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nemesdédén nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén az idősek sérelmére.

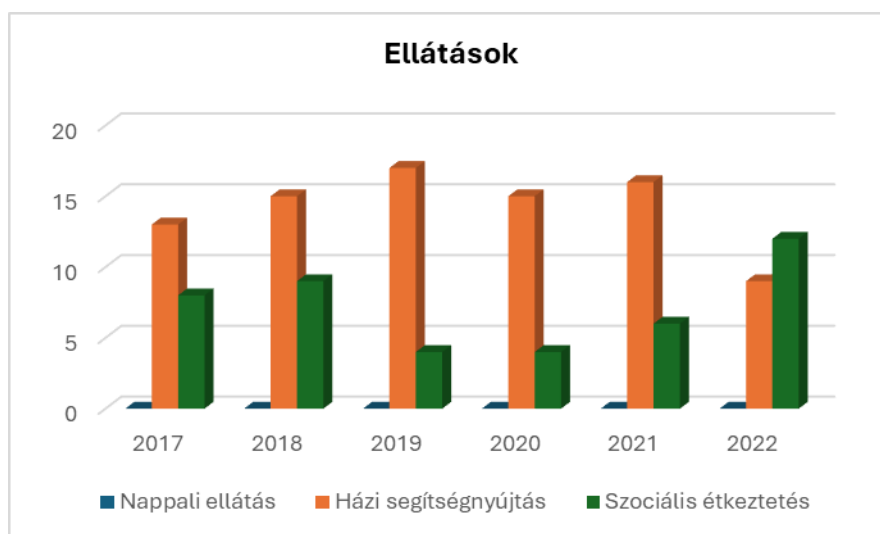
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2017	99	0	13	8
2018	102	0	15	9
2019	108	0	17	4
2020	100	0	15	4
2021	102	0	16	6
2022	106	0	9	12

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 25 kilométerre lévő Marcaliban, Nagyatádon érhető el. Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat is tud segíteni a szakellátások igénybevétele érdekében a tanyagondnoki szolgáltatás keretében.

A házi segítségnyújtást igénybevevők száma a vizsgált időszakban csökkenést mutat, a szociális étkeztést igénybevevők száma pedig növekedést.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősebb korosztály számára a Művelődési Házban elérhető az e-magyarország pont, a Könyvtár. Kimondottan az idősek számára szervezett program minden évben az idősek karácsonya, ezen kívül sajnos olyan események, intézmények nincsenek, amelyek biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltését. Egyedül a Napsugár Nyugdíjas Klub tagjai - 10 fő - szerveznek minden évben színházlátogatást a tagok részére.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságáról nincs adat. A könyvtárban lehetőség van számítógép használatra, de az idősek részéről eddig nem merült fel igény erre vonatkozólag.

d) a generációk közötti programok.

A településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősek is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat három évente megszervezi az Elszármazottak találkozóját, ahol a településen élő családok „apraja és nagyja” részt vesz. Nemesdédén az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten az idősek igényeinek kielégítésére szolgáló programokat sem az önkormányzat, sem a civil szervezetek nem szerveznek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idős emberek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős	Helyzetfelmérés, igényeknek megfelelő segítség megszervezése önkéntesek bevonásával.
Elmagányosodás lehetősége	Az elmagányosodás megelőzése érdekében generációs programok szervezése a gyermekek, családok, idősök bevonásával.
Tevékeny időskorhoz szükséges programok nem állnak rendelkezésre	Az idősök igényeinek megfelelően kialakított oktatási, kulturális és sportprogramok szervezése.
A településen élő idős korú lakosság gyakrabban válik vagyon elleni bűncselekmények, trükkös lopások áldozatává.	Áldozattá válás megelőzését célzó programok szervezése a rendőrség bevonásával. Trükkös tolvajlás megismertetése, figyelőszolgálat kialakítása.

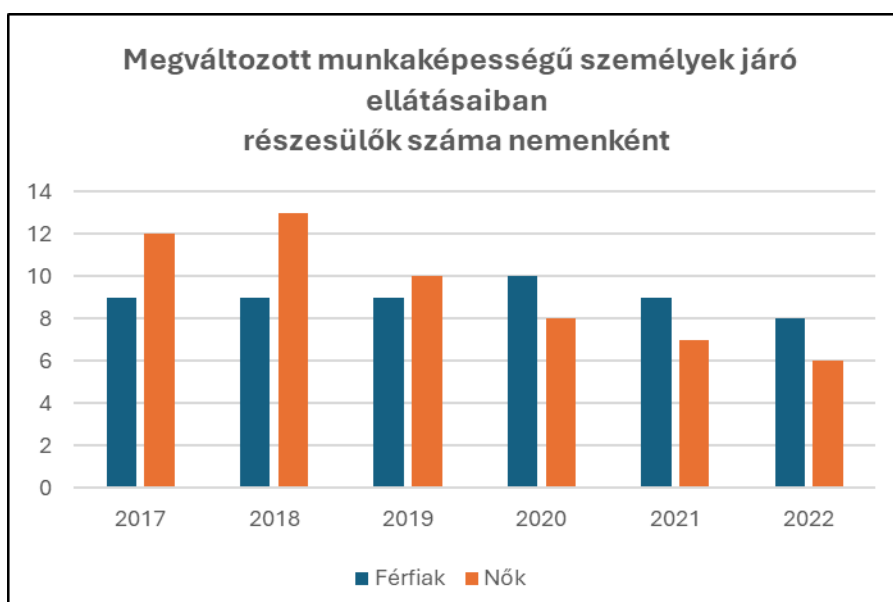
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2017	9	12	21
2018	9	13	22
2019	9	10	19
2020	10	8	18
2021	9	7	16
2022	8	6	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a

megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembevételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

Az aktív korú népességen belül 2017-ben 5 %-ot, 2022-ben pedig 4 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja. A vizsgált években a megváltozott munkaképességű személyek száma 33 %-al csökkent, 2017-2019 években a nők jelentek meg magasabb számban, utána a férfiak mutatnak nagyobb arányt.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nappali ellátás településünkön nem áll rendelkezésre.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeiről felmérés nem készült, helyi adatgyűjtés alapján elmondható, hogy foglalkoztatásukkal kapcsolatos problémáról megkeresés nem érkezett az Önkormányzathoz. Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, de élnek köztünk látási és értelmi fogyatékosok is. A fogyatékossg háttérében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, ilyenek lehetnek például a testi, pszichológiai, szociális, kulturális vagy örökletes tényezők. A fogyatékkal élők legnagyobb részének megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantnyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások azonban számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. A tartós egészségügyi problémával, valamint a fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén problémára nem áll rendelkezésre adat.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, programok nincsenek a községben. Szolgáltatások a házi segítségnyújtás, családsegítés, tanyagondnoki szolgálat, valamint a szociális étkeztetés biztosítása.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élők pénzbeli és természetbeni ellátásáról teljes körű adat nem áll rendelkezésre, mivel ezen ellátásoknál nem kell külön vizsgálni a fogyatékoskosságot.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen működő tanyagondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a tanyagondnok szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzat intézményeinek épületeinek fizikai akadálymentesítése nem megoldott, kivéve az önkormányzat épülete (mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített) és a Múzeum épület, amely mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített. A bejutás mozgáskorlátozottak részére az intézményekbe így nem megoldott, de szélesebb körű akadálymentesítés sincs.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A művelődési ház, háziorvosi rendelő, vegyesboltok akadálymentesítése nem megoldott, információs é kommunikációs akadálymentesítés nincs. A község honlapja nem rendelkezik gyengén látók számára kialakított kontrasztos változattal.

A lakóépületek akadálymentesítéséről nem áll rendelkezésre adat.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Egyéb munkahelyek akadálymentesítésének állapotáról információ nem áll rendelkezésre.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége nem megoldott.

f) fogyatékoskossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékoskossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyek részére nem áll rendelkezésre helyi szolgáltatás.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékoság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Nemesdédén élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű a közszolgáltatást nyújtó intézmények fizikai akadálymentesítése	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, a szükséges mentesítési feladatok összeírása, megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásokból komplex akadálymentesítés kivitelezése.
Közösségi közlekedés, járdák akadálymentesítése	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, a szükséges mentesítési feladatok összeírása, megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásokból komplex akadálymentesítés kivitelezése.
A településen a fogyatékkal élő emberekről nem áll rendelkezésre adat	Információgyűjtés, igényeik felmérése, részükre támogató intézkedések megvalósítása
A község honlapja nem rendelkezik gyengén látók számára kialakított kontrasztos változattal	A www.nemesded.hu honlap akadálymentesítése gyengén látók számára

Több célcsoportot érintő, településszintű problémát nem azonosítottunk Nemesdédén. Az egyes célcsoportokat érintő problémák beazonosítása az egyes fejezeteknél részletezett.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Nemesdéd községben működő civil szervezetek, egyházak:

- Napsugár Nyugdíjas Klub
- Nemesdéd- Varászló községek Polgárőr Egyesülete.
- Római Katolikus Egyház
- Református Egyház

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekében végzett, a csoportok közötti közös munka inkább eseti jellegű, állandó fórum nincs a felek számára. Későbbi egyeztetés, illetve felmérés tárgyát képezheti az erre vonatkozó igény feltérképezése. Amennyiben a szereplőknek igénye van folyamatos közös munkára, úgy közösen kidolgozhatják az együttműködés részleteit.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Nemesdéd község közös feladatellátást folytat Böhönye és Környéke Önkormányzatai Társulással, Marcali Kistérségi Többcélú társulással, valamint a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulással.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az esélyegyenlőségi célcsoportok (mélyszegénységben élők és romák) szempontjából különös jelentősége van a roma önkormányzat működésének.

A roma nemzetiségi önkormányzat szerepe és feladatköre a hagyományőrzés, a nyelv és identitás megőrzése mellett az élet, a társadalmi integráció alapvető szegmenseire is kiterjed. Így a foglalkoztatási problémák megoldásának elősegítése, krízises élethelyzetek jelzése is feladatkörébe tartozik.

Nemzetiségi kultúrájuk ápolása céljából a roma napot minden évben megrendezik, melyre minden érdeklődőt várnak. KI MIT TUD versenyt szerveznek a nemesdédi iskolában a Költészet Napján roma költők verseiből Versmondó versenyt rendeznek az általános iskolás gyermekek körében. A Roma Holocaust megemlékezést megtartják nemesdédén a Katolikus templomban elhelyezett emléktáblánál.

Együttműködési megállapodást kötött:

- Nemesdédi Önkormányzattal,
- Marcali Munkaügyi Kirendeltséggel,
- Nemesdéd-i Napsugár Nyugdíjasklubbal,
- Vései Tűzoltó Egyesülettel,
- Véssey Mihály Általános Iskolával,
- Bélavári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal,
- Nagyatádi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal,

- Marcali Vöröskeresztrel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A 8/a pontban felsorolt szervezetek lehetőségeikhez mérten segítik támogatják a célcsoportokat. Fontos lenne a még nagyobb összetartás az intézkedések hatékony megvalósításához.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások a civil szervezetek által szervezett (jótékonyági) programok esetenkénti anyagi támogatásán keresztül veszik ki részüket az esélyegyenlőségi feladatok ellátásából.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett egyéb partnerek bevonása a helyi esélyegyenlőségi programba elsőként az adatgyűjtés során lettek bevonva. Az adatszolgáltatás mellett megtették javaslataikat, észrevételeiket, melyeket a program készítése során beépítettünk az intézkedések közé.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az elfogadott HEP dokumentum Nemesdéd község honlapján minden érdeklődő számára hozzáférhetővé válik, A megfogalmazott intézkedések megvalósulását így mind a célcsoportok, mind a lakosság nyomon tudja követni. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa felelőssége, hogy nyomon kövesse a megvalósulást és tartsa a kapcsolatot a célcsoportok képviselőivel. Fogadja észrevételeiket, esetleges újonnan felmerült javaslataikat.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nincs az oktatásból a munkaerő piacra történő átlépést segítő program.	Oktatási intézmények, foglalkoztatók bevonásával gyakornoki programok, pályakezdők foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása.
	Magas az alacsonyan képzett munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliek 64,18 %-a 8 általános iskolai végzettségű	Alacsony képzettségű munkanélküliek részére olyan képzések indítása, mely a munkaerő piacon tartós elhelyezkedést biztosít.
	A nyilvántartott munkanélküliek 17,66 %-a rendelkezik minimum szakképesítéssel	Hiányszakmák felmérése a területen, a kapott eredménynek megfelelően képzések, szakképzések, átképzések szervezése szakképesítéssel rendelkező munkanélküliek számára
	Kevés a helyi kezdeményezésű egészségügyi szűrőprogram	Mélyszegénységben élők egészségügyi helyzetének javítására helyi kezdeményezésű szűrőprogramok szervezése az egészségügyi ellátás és a szociális ellátás szakembereinek segítségével.
	Mélyszegénységben élők számáról nincs pontos adat	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás, a kapott eredmény alapján pénzügyi, életviteli tanácsadás, munkahelyi elhelyezkedést elősegítő foglalkozások, önálló életviteli képesség erősítése, rendszeres jövedelem megszerzésének elősegítése.

	<p>Komfort nélküli lakásokról nincs pontos adat</p> <p>Elégtelen lakáskörülményekről nem áll rendelkezésre pontos adat</p>	<p>Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás, komfort nélküli lakások számának feltárása, a feltárt problémára megoldási javaslat készítése, a probléma megoldásának ösztönzése tanácsadással, esetleges pályázati források bevonásával.</p> <p>Az elégtelen lakhatási körülményű házak feltérképezése, elfogadható állapotba hozása, pályázati források bevonása.</p>
Gyermekek	<p>Mélyszegénységben élő gyermekek számáról nincs pontos adat</p> <p>A szegregált területen élő gyermekek számáról nincs pontos adat</p> <p>A 0-3 éves korosztálynak nincs korai fejlesztése helyi szinten.</p> <p>Nincs szabadidős, felzárkóztató és nyári szünidős program az általános iskolás gyermekeknek.</p>	<p>A szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a partnerek bevonásával (iskolák, óvodák gyermek és ifjúságvédelmi felelőse, gyermekjóléti szolgálat.</p> <p>A szociális ellátás, Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségével legalább megközelítő felmérés elvégzése. A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a partnerek bevonásával (iskolák gyermek és ifjúságvédelmi felelőse, gyermekjóléti szolgálat.</p> <p>Családok komplex támogatása, Biztos Kezdet Program (Gyerekház) kialakítása.</p> <p>Helyzetfelmérés, megfelelő felzárkóztató, sport és egyéb szabadidős programok szervezése.</p>
Nők	<p>A népességen belül magas az idős nők aránya, előfordulhat a magány, kiszolgáltatottság megjelenése</p> <p>Preventív és szűrőtevékenységek a rossz egészségi állapotra , gyakori betegségekre</p>	<p>Bevonásuk elősegítése a civil, nyugdíjas szervezetekbe, a községi programokba, akár önkéntesség lehetőségének biztosításával.</p> <p>Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p> <p>Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása,</p>

	<p>Magas az általános iskolai végzettségű munkanélküli nők aránya</p> <p>Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében</p> <p>A nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról nincs adat</p>	<p>házi orvosokkal, civil szervezetekkel együttműködve.</p> <p>Hiányszakmák felmérése a területen, a kapott eredménynek megfelelően képzések, szakképzések.</p> <p>Gyes-en/gyed-en lévő anyákkal az önkormányzat és intézményei vonatkozásában folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést.</p> <p>Felvilágosító és szemlélet formáló program(ok) szervezése a nőknek, szakembereknek. A nőkben tudatosítani, hogy ez bűncselekmény.</p>
Idősek	<p>Magas az egyedül élő idős emberek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős</p> <p>Elmagányosodás lehetősége</p> <p>Tevékeny időskorhoz szükséges programok nem állnak rendelkezésre</p> <p>A településen élő idős korú lakosság gyakrabban válik vagyon elleni bűncselekmények, trükkös lopások áldozatává.</p>	<p>Helyzetfelmérés, igényeknek megfelelő segítség megszervezése önkéntesek bevonásával.</p> <p>Az elmagányosodás megelőzése érdekében generációs programok szervezése a gyermekek, családok, idősek bevonásával.</p> <p>Az idősek igényeinek megfelelően kialakított oktatási, kulturális és sportprogramok szervezése.</p> <p>Áldozattá válás megelőzését célzó programok szervezése a rendőrség bevonásával. Trükkös tolvajlás megismertetése, figyelőszolgálat kialakítása.</p>
Fogyatékkal élők	<p>Nem teljes körű a közszolgáltatást nyújtó intézmények fizikai akadálymentesítése</p>	<p>Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, a szükséges mentesítési feladatok összeírása, megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásból komplex</p>

	<p>Közösségi közlekedés, járdák akadálymentesítése</p> <p>A településen a fogyatékkal élő emberekről nem áll rendelkezésre adat</p> <p>A község honlapja nem rendelkezik gyengén látók számára kialakított kontrasztos változattal</p>	<p>akadálymentesítés kivitelezése.</p> <p>Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, a szükséges mentesítési feladatok összeírása, megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásokból komplex akadálymentesítés kivitelezése.</p> <p>Információgyűjtés, igényeik felmérése, részükre támogató intézkedések megvalósítása.</p> <p>A www.nemesded.hu honlap akadálymentesítése gyengén látók számára.</p>
--	--	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és mélyszegénységben élők életminősége a támogató intézkedések, valamint önálló tevékenységük hatására javul, esélyegyenlőségi helyzetük folyamatosan javuló.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei folyamatosan javuljanak. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek értelmi, érzelmi, testi fejlődéséhez a megfelelő körülmények megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek jó testi és mentális állapotának fenntartásához szükséges, tevékeny, életkoruknak megfelelő aktivitást adó lehetőségek biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és a munkahelyen betöltendő szerepet támogató intézkedések megszervezését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására: akadálymentes életterület kialakítására, a társadalom egyenrangú szereplőjeként való életre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. Romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

I/1.

A	Intézkedés címe:	Oktatási intézmények, foglalkoztatók bevonásával gyakornoki programok, pályakezdők foglalkoztatása lehetőségeinek kidolgozása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Nincs az oktatásból a munkaerőpiacra történő átlépést segítő program.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés célja, hogy a pályaválasztás előtt álló diákok megfelelő információkat kapjanak arról, hogy mely oktatási típus nyújt olyan képesítést, amely hosszú távú foglalkoztatást biztosít. Ezek, valamint az egyéni kompetenciák érdeklődési kör összevetésével megtalálható a megfelelő orientáció a diákok számára. Munkáltatók körében felmérés készítése gyakornoki programok lehetőségéről.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályaválasztási tanácsadó, oktatási intézmények bevonásával a tanácsadás módszertanának előkészítése, megvalósítás időbeli ütemezésének kidolgozása, munkáltatók, oktatási intézmények részvételével fórumok szervezése a gyakornoki programok feltételéről.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Megtartott tanácsadások száma, résztvevő diákok száma. Megtartott munkáltatói fórumok száma, gyakornoki munkát indító munkáltatók.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi feltételek, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható, ha a diákok, munkáltatók is motiváltak alkalmazásban, eredményesnek tartják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/2.

A	Intézkedés címe:	Alacsony képzettségű munkanélküliek részére olyan képzések indítása, mely a munkaerő piacon tartós elhelyezkedést biztosít.
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas az alacsonyan képzett munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliek 64%-a 8 általános iskolai végzettségű.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli személyek képzésének biztosítása, a képzett szakmákban elhelyezkedés biztosítása a munkáltatók bevonásával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek , eredményesnek, hatékonyak tartják. Rövid távon minél több partner bevonása, mint alacsony végzettségű munkanélküli , mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek eredményesnek, hatékonyak tartják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/3.

A	Intézkedés címe:	Hiányszakmák felmérése a területen, képzések , átképzések szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A nyilvántartott munkanélküliek 17,66%-a rendelkezik minimum szakképesítéssel.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szakképesítéssel rendelkező munkanélküli személyek átképzésének biztosítása . A képzett szakmákban elhelyezkedés biztosítása a munkáltatók bevonásával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek eredményesnek, hatékonyak tartják.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövid távon minél több partner bevonása, mint a munkanélküliek , mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/4.

A	Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők egészségügyi helyzetének javítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Kevés a helyi kezdeményezésű egészségügyi szűrőprogram. A mélyszegénységben élők csoportja nem akar vagy nem tud a szükséges szűrővizsgálatokra elmenni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Érintettek számára átfogó egészségügyi szűrőrendszer kialakítása, időbeli rendszerességgel. Minél nagyobb számban való részvétel a szűréseken, a megelőzés fontosságának tudatosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szűrőprogram rendszerének kidolgozása, részvétel dokumentálása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Kialakított szűrőprogram rendszer , szűréseken részt vevők száma. Rövid távon minél több érintett bevonása a programba.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Közép és hosszútávon a fenntarthatóság, ha a szűrőprogramot a célcsoport elfogadja, életvitelükbe is át tudnak ültetni egészségmegőrző tevékenységekből.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/5.

A	Intézkedés címe:	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás.
B	Feltárt probléma megnevezése	Mélyszegénységben élők számáról nincs pontos adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az eredményekre alapozva életviteli tanácsadás, célcsoport életkörülményeinek nyomon követése, intézkedések kidolgozása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis, melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/6.

A	Intézkedés címe:	Komfort nélküli lakások számának feltárása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Komfort nélküli lakásokról nincs pontos adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövid távon: a felmérés előkészítése . Középtávon a felmérés megvalósulása, adatok feldolgozása, pályázati lehetőségek feltérképezése. Hosszú távon: , intézkedések kidolgozása, minden komfort nélküli lakásban legalább a vízöblítéses WC kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása, a célcsoport bevonása a feladatok megvalósításába.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis, melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

I/7.

A	Intézkedés címe:	Elégtelen lakhatási körülményű házak feltérképezése, megszüntetése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Elégtelen lakáskörülményekről nem áll rendelkezésre pontos adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az elégtelen lakhatási körülmények javítása, megszüntetése, a családok igényének formálása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása, a célcsoport bevonása a feladatok megvalósításába.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis , melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi , pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A családok igényének formálásával talán csökken az igénytelenség és ez hosszú távon fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

II. Gyermekesélyegyenlősége

II/1.

A	Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekekről
B	Feltárt probléma megnevezése	Mélyszegénységben élő gyermekek számáról nincs pontos adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült felmérés, változások nyomon követése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és tárgyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

II/2.

A	Intézkedés címe:	A szegregált településrészen a szociális ellátás felmérés elvégzése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregált területen élő gyermekek számáról nincs pontos adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés elkészítése. A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült felmérés, változások nyomon követése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és tárgyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

II/3.

A	Intézkedés címe:	Biztos Kezdet Programban való részvétel .
B	Feltárt probléma megnevezése	A 0-3 éves korosztálynak nincs korai fejlesztése helyi szinten.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, gyógypedagógiai fejlesztés, a szülői kompetenciák erősítése, családok komplex támogatása, Biztos Kezdet Gyermekház létrehozása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati forrás felkutatása, program megvalósítása, gyermekek fogadása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült Biztos Kezdet Gyermekház, az igénybevevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pályázati erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

II/4.

A	Intézkedés címe:	Nyári és egyéb szabadidős programok szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Nincs szabadidős, felzárkóztató és nyári szünidős program az általános iskolás gyermekeknek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint minden gyermek részére hétvégén, iskolai szünetekben felzárkóztató, sport és egyéb szabadidős programok biztosítása az életkori sajátosságaiknak megfelelően. Nyári napközi biztosítása. Ezek folyamatos fenntarthatósága.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, programok kidolgozása, pályázati források feltérképezése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nyári napközi biztosítása. A településen élő iskoláskorú gyermekek maximális részvétele.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható, ha a célcsoport tagjait megfelelően sikerül motiválni a részvételre.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

III. Nők esélyegyenlősége

III/1.

A	Intézkedés címe:	Az idős nők bevonásának elősegítése a civil, nyugdíjas szervezetbe, a községi programokba.
B	Feltárt probléma megnevezése	A népességen belül magas az idős nők aránya, előfordulhat a magány, kiszolgáltatottság megjelenése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatgyűjtés a célcsoportról, bevonásuk a társadalmi életbe. Szomszédai figyelőszolgálat kialakítása, fenntartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés készítése a célcsoportról (élethelyzetük, számuk , program igények, stb.), tevékenységek kidolgozása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült felmérés, intézkedésbe bevont idős nők száma, programok száma, önkéntesség száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és tárgyi erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

III/2.

A	Intézkedés címe:	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Preventív és szűrőtevékenységek a rossz egészségi állapotra, gyakori betegedésekre.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános szemléletté tenni a betegségekkel kapcsolatos megelőzés fontosságát, szűrőprogramokon való részvétel ösztönzését.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Tájékoztató anyagok kidolgozása, szűrőprogramok szervezése a veszélyeztetett korosztályoknak megfelelően.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Feltárt betegségek száma, megvalósuló szűrőprogramok.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi , pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható ha a megelőzés előtérbe kerül a „nemtörődömséggel „ szemben.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

III/3.

A	Intézkedés címe:	Hiányszakmák felmérése, képzések, átképzések szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas az általános iskolai végzettségű munkanélküli nők aránya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Olyan hasznosítható tudás megszerzése, mely biztosítja a munkaerőpiacon történő elhelyezkedést, elhelyezkedésre való hajlandóság ösztönzése. Cél, a minél hosszabb időre történő elhelyezkedés segítése. Hosszú távon tudatosítani szükséges a foglalkoztatásban való részvétel fontosságát.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szervezett képzéseket megtartása, minél több partner bevonása, mint a munkanélküliek, mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pályázati források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

III/4.

A	Intézkedés címe:	Gyes-en/Gyed-en lévő anyákkal az önkormányzat és intézményei vonatkozásában folyamatos kapcsolattartás, a visszailleszkedés elősegítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Segítő programok kidolgozása a nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések felmérése, szervezésének elősegítése. Munkáltatók meggyőzése a 4 órás foglalkoztatás bevezetéséről.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kapcsolattartás módjának kidolgozása, tájékoztatók kidolgozása , folyamatos kapcsolattartás. Munkáltatók megkeresése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Intézkedésbe bevont munkavállalók, munkáltatók száma. Kapcsolattartás és annak dokumentálása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi , pályázati erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés hosszútávon fenntarthatósága a folyamatos kapcsolattartással.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

III/5.

A	Intézkedés címe:	Felvilágosító és szemlélet formáló programok szervezése a nőknek.
B	Feltárt probléma megnevezése	A nőket érő erőszakról , családon belüli erőszakról nincs adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők merjenek segítséget kérni, tudatosítani bennük , hogy az erőszak bűncselekmény. Családokkal kapcsolatban lévő szakemberek képzése, akik képesek felismerni a problémát.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kapcsolattartás módjának kidolgozása. Felvilágosító programok szervezése. Jogorvoslati lehetőségek megismertetése. Szakemberek képzése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A felvilágosító programokon részt vevő nők száma. A megszervezett programok száma. A képzést elvégző szakemberek száma. A felvilágosítás , képzés eredményeként a segítséget kérő nők számának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, és pályázati erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság érdekében folyamatos kapcsolattartás szükséges az érintett célcsoporttal szakember bevonásával.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

IV. Idősek esélyegyenlősége

IV/1.

A	Intézkedés címe:	Helyzetfelmérés, igényeknek megfelelő segítség szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas az egyedül élő idős emberek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A magányosan élő idős emberek feltérképezése, önkéntesek további bevonása az idősök segítésére (pl. diákok, civil szervezetek).
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés készítése, hogy az egyedül élő idős emberek közül, ki milyen konkrét segítséget igényelne és azt önkéntesek bevonásával megoldani.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Adatbázis létrehozása a magányos idős emberekről, nő a segítségek kérők és az önkéntesek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az ellátottak elégedettek, az önkéntesek hozzáállása megfelelő.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

IV/2.

A	Intézkedés címe:	Az elmagányosodás megelőzése érdekében generációs programok szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Elmagányosodás lehetősége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az elmagányosodás lehetőségének megszüntetése, csökkentése. A tevékenység megvalósításához szükséges partnerek bevonása. Programok szervezése a szabadidő tevékeny eltöltése céljából
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A célcsoport feltérképezése a megfelelő partnerek bevonásával. A feltérképezés után igényeknek megfelelő programok szervezése családok, gyermekek bevonásával.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elmagányosodással érintett idős emberek száma, a szervezett programok, résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

IV/3.

A	Intézkedés címe:	Az idősek igényének megfelelően kialakított oktatási, kulturális és sport programok szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Tevékeny időskorhoz szükséges programok nem állnak rendelkezésre.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A tevékeny időskor lehetőségének megteremtése. A szükséges partneri együttműködések kialakítása, önkéntes munka biztosítása a községi programokon.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A programok kidolgozása és lebonyolítása, oktatási tevékenységi rendszer kidolgozása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Megvalósított programok száma, a programokon résztvevő idős emberek, partnerek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

IV/4.

A	Intézkedés címe:	Áldozattá válás megelőzését célzó programok szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen élő idősek korú lakosság gyakrabban válik vagyon elleni bűncselekmények , trükkös lopások áldozatává.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek ellen irányuló vagyon elleni bűncselekmények számának csökkentése, felvilágosítás, tájékoztatás.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A rendőrség bevonásával áldozattá válás megelőzését célzó programok szervezése. Trükkös tolvajlás megismertetése, figyelőszolgálat kialakítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az idősek ellen irányuló bűncselekmények számának csökkenése. A programokon résztvevő idősek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az évente ismétlődő programok megtartása biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

V. Fogyatékkal élők esélyegyenlősége

V/1.

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, a szükséges mentesítési feladatok összeírása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem teljes körű a közszolgáltatást nyújtó intézmények fizikai akadálymentesítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Közintézmények szükséges komplex akadálymentesítésének megvalósítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosági Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Jelenlegi akadálymentesítési helyzet felmérése, hiányok megállapítása, megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásokból komplex akadálymentesítés kivitelezése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesített közintézmények számának növekedése, ezáltal a fogyatékkal élők esélyegyenlősége nő..
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az akadálymentesítés állagának megóvása, folyamatos karbantartása biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

V/2.

A	Intézkedés címe:	Közösségi közlekedés akadálymentesítésére fordítható pályázati források feltérképezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Közösségi közlekedés, járdák akadálymentesítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Biztosítani a fogyatékkal élők számára a közösségi közlekedés akadálymentessé tételét (ez az idősek, kismamák számára is fontos).
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Jelenlegi akadálymentes helyzet felmérése, hiányok megállapítása, megvalósításukra ütemterv készítés, pályázati forrásokból akadálymentesítés kivitelezése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesített közösségi közlekedés, ezáltal a fogyatékkal élők esélyegyenlősége nő.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az akadálymentesítés állagának megóvása, folyamatos karbantartása biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

V/3.

A	Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők felmérése a településen.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen a fogyatékkal élő emberekről nem áll rendelkezésre adat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatbázis létrehozása, folyamatos frissítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés elkészítése, adatbázis létrehozása. A helyzetfeltárásból adódóan hátrányok enyhítése, a változások követése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült adatbázis.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

V/4.

A	Intézkedés címe:	A www.nemesded.hu honlap akadálymentesítése gyengén látók számára.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen honlapja nem rendelkezik gyengén látók számára kialakított kontrasztos változattal.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Honlap akadálymentesítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Foglalkoztatási Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Honlap akadálymentesítésének elkészíttetése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült akadálymentes honlap.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az akadálymentes honlap üzemeltetése biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködés megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	-	-	-	-	---	-	-	2029. 12. 31. (hétfő)	-	-	-	---
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Oktatási intézmények, foglalkoztatók bevonásával gyakorloni programok, pályakezdeők foglalkoztatása lehetőségeinek kidolgozása.	Nincs az oktatásból a munkaerőpiacra történő átlépést segítő program.	Az intézkedés célja, hogy a pályaválasztás előtt álló diákok megfelelő információkat kapjanak arról, hogy mely oktatási típus nyújt olyan képzést, amely hosszú távú foglalkoztatást biztosít. Ezek, valamint az egyéni kompetenciák érdeklődési kör összevetésével megtalálható a megfelelő orientáció a diákok számára. Munkáltatók körében felmérés készítése gyakorloni programok lehetőségéről.		---	Pályaválasztási tanácsadó, oktatási intézmények bevonásával a tanácsadás módszertanának előkészítése, megvalósítás időbeli ütemezésének kidolgozása, munkáltatók, oktatási intézmények részvételével fórumok szervezése a gyakorloni programok feltételéről.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Megtartott tanácsadások száma, résztvevő diákok száma. Megtartott munkáltatói fórumok száma, gyakorloni munkát indító munkáltatók. Az intézkedés fenntartható, ha a diákok, munkáltatók is motiváltak alkalmazásban, eredményesnek tartják.	Humán, tárgyi, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha a diákok, munkáltatók is motiváltak alkalmazásban, eredményesnek tartják.	---
2	Alacsony képzettségű munkanélküliek részére olyan képzések indítása, mely a munkaerő piacon tartós elhelyezkedést biztosít.	Magas az alacsonyan képzett munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliek 58,3%-a 8 általános iskolai végzettségű.	Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli személyek képzésének biztosítása, a képzett szakmákban elhelyezkedés biztosítása a munkáltatók bevonásával.		---	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek, eredményesnek, hatékonynak tartják. Rövid távon minél több partner bevonása, mint alacsony	Humán, pályázati források	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek, eredményesnek, hatékonynak tartják.	---

									végzettségű munkanélküli, mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.			
3	Hiányszakmák felmérése a területen, képzések átvezetése.	A nyilvántartott munkanélküliek, 17,66%-a rendelkezik minimum szakképesítéssel.	A szakképesítéssel rendelkező munkanélküli személyek átképzésének biztosítása. A képzett szakmákban elhelyezkedés biztosítása a munkáltatók bevonásával.	---	---	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Az intézkedés akkor fenntartható, ha a szervezett képzéseket a partnerek eredményesnek, hatékonyak tartják.	Humán, pályázati források.	Rövid távon minél több partner bevonása, mint a munkanélküliek, mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.	---
4	Mélyszegénységben élők egészségügyi helyzetének javítása.	Kevés a helyi kezdeményezésű egészségügyi szűrőprogram. A mélyszegénységben élők csoportja nem akar vagy nem tud a szükséges szűrővizsgálatokra elmenni.	Érintettek számára átfogó egészségügyi szűrőrendszer kialakítása, időbeli rendszerességgel. Minél nagyobb számban való részvétel a szűréseken, a megelőzés fontosságának tudatosítása.	---	---	Szűrőprogram rendszerének kidolgozása, részvétel dokumentálása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Kialakított szűrőprogram rendszer, szűréseken részt vevők száma. Rövid távon minél több érintett bevonása a programba.	Humán, pályázati források.	Közép és hosszútávon a fenntarthatóság, ha a szűrőprogramot a célcsoport elfogadja, életvitelükbe is át tudnak ültetni egészségmegőrző tevékenységekből.	---
5	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, helyzetfeltárás.	Mélyszegénységben élők számáról nincs pontos adat.	Az eredményekre alapozva életviteli tanácsadás, célcsoport életkörülményeinek nyomon követése, intézkedések kidolgozása.	---	---	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis, melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.	Humán, tárgyi, pályázati források.	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.	---
6	Komfort nélküli lakások számának feltárása.	Komfort nélküli lakásokról nincs pontos adat.	Rövid távon: a felmérés előkészítése. Középtávon a felmérés megvalósulása, adatok feldolgozása, pályázati lehetőségek feltérképezése. Hosszú távon: , intézkedések	---	---	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása, a célcsoport bevonása a feladatok	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis, melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos	Humán, tárgyi, pályázati források.	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.	---

			kidolgozása, minden komfort nélküli lakásban legalább a vízöblítéses WC kialakítása.			megvalósításába.			képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.		
7	Elégtelen lakhatási körülményű házak feltérképezése, megszüntetése.	Elégtelen lakáskörülményekről nem áll rendelkezésre pontos adat .	Az elégtelen lakhatási körülmények javítása, a megszüntetése, a családok igényének formálása.		---	A lehetséges célcsoportok feltérképezése, személyes felkeresése, adatgyűjtés, adatok feldolgozása, a célcsoport bevonása a feladatok megvalósításába.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Határidőre megvalósul egy olyan adatbázis, melynek segítségével az érintett személyek, családok helyzetéről pontos képet kaphatnak a szakemberek, folyamatosan nyomon követhető a helyzetük.	Humán, tárgyi, pályázati források.	A családok igényének formálásával talán csökken az igénytelenség és ez hosszú távon fenntartható.
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Adatgyűjtés mélyszegénységben élő gyermekekről	Mélyszegénységben élő gyermekek számáról nincs pontos adat.	A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.		---	Felmérés elkészítése. A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült felmérés, változások nyomon követése .	Humán és tárgyi erőforrások.	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása hosszú távon.
2	A szegregált településrészen szociális ellátás felmérés elvégzése .	A szegregált területen élő gyermekek számáról nincs pontos adat.	Adatbázis létrehozása . A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.		---	Felmérés elkészítése. A helyzetfeltárásból adódóan szociális hátrányok enyhítése, a változások követése a potenciális partnerek bevonásával.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült felmérés, változások nyomon követése .	Humán és tárgyi erőforrások.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
3	Biztos Kezdet Programban való részvétel .	A 0-3 éves korosztálynak nincs korai fejlesztése helyi szinten.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fejlesztése, gyógypedagógiai fejlesztés, a szülői kompetenciák erősítése, családok komplex támogatása, Biztos Kezdet Gyermekház létrehozása.		---	Pályázati forrás felkutatása, program megvalósítása, gyermekek fogadása .	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült Biztos Kezdet Gyerekház, az igénybevevők száma.	Humán és tárgyi, pályázati erőforrások.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
4	Nyári és egyéb szabadidős programok szervezése.	Nincs szabadidős, felzárkóztató és nyári szünidős program az általános iskolás gyermekeknek.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint minden gyermek részére hétvégén , iskolai		---	Igényfelmérés, programok kidolgozása, pályázati források feltérképezése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	A településen élő iskoláskorú gyermekek maximális részvétele. Nyári napközi biztosítása.	Humán ,anyagi, pályázati erőforrás.	Az intézkedés fenntartható, ha a célcsoport tagjait megfelelően sikerül motiválni a részvételre.

			szünetekben felzárkóztató, sport és egyéb szabadidős programok biztosítása az életkori sajátosságainak megfelelően. Nyári napközi biztosítása. Ezek folyamatos fenntarthatósága .									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Az idős nők bevonásának elősegítése a civil, nyugdíjas szervezetbe, a községi programokba.	A népességben 65 év feletti korosztály, magas az idős nők aránya, előfordulhat a magány, kiszolgáltatottság megjelenése.	Adatgyűjtés a célcsoportról, a társadalmi életbe. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, fenntartása.		---	Felmérés készítése a célcsoportról (élethelyzetük, számuk, program igények, stb.), tevékenységek kidolgozása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült felmérés, intézkedésbe bevont idős nők száma, programok száma, önkéntesség száma.	Humán és tárgyi erőforrás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.	---
2	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása .	Preventív és szűrőtevékenységek a rossz egészségi állapotra, gyakori betegedésekre.	Általános szemléletté tenni a betegségekkel kapcsolatos megelőzés fontosságát, szűrőprogramokon való részvétel ösztönzését.		---	Tájékoztató anyagok kidolgozása, szűrőprogramok szervezése a veszélyeztetett korosztályoknak megfelelően.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Feltárt betegségek száma, megvalósuló szűrőprogramok.	Humán, tárgyi pályázati források.	Az intézkedés fenntartható ha a megelőzés előtérbe kerül a „nemtörődömséggel” szemben.	---
3	Hiányszakmák felmérése , képzések , átképzések szervezése.	Magas az általános iskolai végzettségű nők aránya.	Olyan hasznosítható tudás megszerzése, mely biztosítja a munkaerőpiacon történő elhelyezkedést, elhelyezkedésre való hajlandóság ösztönzése. Cél, a minél hosszabb időre történő elhelyezkedés segítése. Hosszú távon tudatosítani szükséges a foglalkoztatásban való részvétel fontosságát.		---	Hiányszakmák feltérképezése. Munkáltatókkal történő egyeztetés, képzések szervezése. Eredmények kiértékelése, fenntarthatósága.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Rövid távon minél több partner bevonása, mint a munkanélküliek , mint munkáltató részéről. Közép és hosszútávon ezen partnerek megtartása.	Humán, pályázati források.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.	---
4	Gyes-en/Gyed-en lévő anyákkal folyamatos kapcsolattartás.	Nehéz a visszatérés a munkába állás a gyermekét vállaló anyák esetében.	Segítő programok kidolgozása a nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések felmérése, szervezésének elősegítése.		---	Kapcsolattartás módjának kidolgozása, tájékoztatók kidolgozása , folyamatos kapcsolattartás. Munkáltatók megkeresése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Intézkedésbe bevont munkavállalók, munkáltatók száma. Kapcsolattartás és annak dokumentálása.	Humán, tárgyi pályázati erőforrás.	Az intézkedés hosszútávon fenntarthatósága a folyamatos kapcsolattartással.	---

			Munkáltatók meggyőzése a 4 órás foglalkoztatás bevezetéséről.									
5	Felvilágosító és szemlélet formáló programok szervezése a nőknek.	A nőket érő erőszakról családok belüli erőszakról adat.	A nők merjenek segítséget kérni, tudatosítani bennük, hogy az erőszak bűncselekmény. Családokkal kapcsolatban lévő szakemberek képzése, akik képesek felismerni a problémát.		---	Kapcsolattartás módjának kidolgozása. Felvilágosító programok szervezése. Jogorvoslati lehetőségek megismertetése. Szakemberek képzése.	Célcsoport, Polgármester, Családsegítő Szolgálat	2029. 12. 31. (hétfő)	A felvilágosító programokon részt vevő nők száma. A megszervezett programok száma. A képzést elvégző szakemberek száma. Hosszútávon: A felvilágosítás, képzés eredményeként a segítséget kérő nők számának növekedése.		A fenntarthatóság érdekében folyamatos kapcsolattartás szükséges az érintett célcsoporttal szakember bevonásával.	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Helyzetfelmérés, igényeknek megfelelő segítség szervezése.	Magas az egyedül élő idős emberek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	A magánosan élő idős emberek feltérképezése, önkéntesek további bevonása az idősök segítésére (pl. diákok, civil szervezetek).	Nemesdéd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének költségvetési rendelete.	---	Felmérés készítése, hogy az egyedül élő idős emberek közül, ki milyen konkrét segítséget igényelne és azt önkéntesek bevonásával megoldani..	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Adatbázis létrehozása a magánosan élő idős emberekről, nő a segítségek kérők és az önkéntesek száma .	Humán, tárgyi erőforrás.	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az ellátottak elégedettek, az önkéntesek hozzáállása megfelelő.	---
2	Az elmagányosodás megelőzése érdekében generációs programok szervezése .	Elmagányosodás lehetősége.	Az elmagányosodás lehetőségének megszüntetése, csökkentése. A tevékenység megvalósításához szükséges partnerek bevonása. Programok szervezése a szabadidő tevékeny eltöltése céljából.		---	A célcsoport feltérképezése a megfelelő partnerek bevonásával. A feltérképezés után igényeknek megfelelő programok szervezése családok, gyermekek bevonásával.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elmagányosodással érintett idős emberek száma, a szervezett programok, résztvevők száma.	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.	---
3	Az idősek igényének megfelelően kialakított oktatási, kulturális és sport programok szervezése.	Tevékeny idős korhoz szükséges programok állnak rendelkezésre.	A tevékeny idős kor lehetőségének megteremtése. A szükséges partneri együttműködések kialakítása, önkéntes munka biztosítása a községi programokon.		---	A programok kidolgozása és lebonyolítása, oktatási tevékenységi rendszer kidolgozása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Megvalósított programok száma, a programokon résztvevő idős emberek, partnerek száma.	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.	---
4	Áldozattá válás megelőzését célzó programok	A településen élő idős korú lakossággyakrabban válik	Az idősek ellen irányuló vagyon elleni bűncselekmények		---	A rendőrség bevonásával áldozattá válás megelőzését	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Az idősek ellen irányuló bűncselekmények	Humán, pénzügyi erőforrások.	A fenntarthatóságot az évente ismétlődő programok	---

	szervezése.	vagyon elleni bűncselekmények, trükkös lopások áldozatává.	számának csökkentése, felvilágosítás, tájékoztatás.			célzó programok szervezése. Trükkös tolvajlás megismertetése, figyelőszolgálat kialakítása.			számának csökkenése. A programokon résztvevő idősök száma.		megtartása biztosítja.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, szükséges mentesítési feladatok összeírása .	Nem teljes körű a közszolgáltatást nyújtó intézmények fizikai akadálymentesítése.	Közüintézmények szükséges komplex akadálymentesítésének megvalósítása.		---	Jelenlegi akadálymentesítési helyzet felmérése, hiányok megállapítása , megvalósításukra ütemterv készítése, pályázati forrásokból komplex akadálymentesítés kivitelezése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Akadálymentesített közintézmények számának növekedése, ezáltal a fogyatékkal élők esélyegyenlősége nő.	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.	A fenntarthatóságot az adálymentesítés állagának megóvása, folyamatos karbantartása biztosítja.	---
2	Közösségi közlekedés akadálymentesítésére fordítható pályázati források feltérképezése.	Közösségi közlekedés, járdák akadálymentesítése .	Biztosítani a fogyatékkal élők számára a közösségi közlekedés akadálymentesítését (ez az idősök, kismamák számára is fontos).		---	Jelenlegi akadálymentesítés helyzet felmérése, hiányok megállapítása , megvalósításukra ütemterv készítés , pályázati forrásokból akadálymentesítés kivitelezése.	Polgármester, Nemesdéd Községi Önkormányzat	2029. 12. 31. (hétfő)	Akadálymentesített közösségi közlekedés, ezáltal a fogyatékkal élők esélyegyenlősége nő.	Humán, tárgyi, pályázati erőforrások.	A fenntarthatóságot az akadálymentesítés állagának megóvása, folyamatos karbantartása biztosítja.	---
3	Fogyatékkal élők felmérése településen.	A településen a fogyatékkal élő emberekről nem áll rendelkezésre adat.	Adatbázis létrehozása, folyamatos frissítése.		---	Felmérés elkészítése, adatbázis létrehozása. A helyzetfeltárásból adódóan hátrányok enyhítése, a változások követése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült adatbázis.	Humán erőforrás.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.	---
4	A www.nemesded.hu honlap akadálymentesítése gyengén látók számára	A településen honlapja nem rendelkezik gyengén látók számára kialakított kontrasztos változattal.	Honlap akadálymentesítése.		---	Honlap akadálymentesítésének elkészítése .	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Elkészült akadálymentes honlap.	Humán pénzügyi erőforrás.	A fenntarthatóságot az akadálymentes honlap üzemeltetése biztosítja.	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

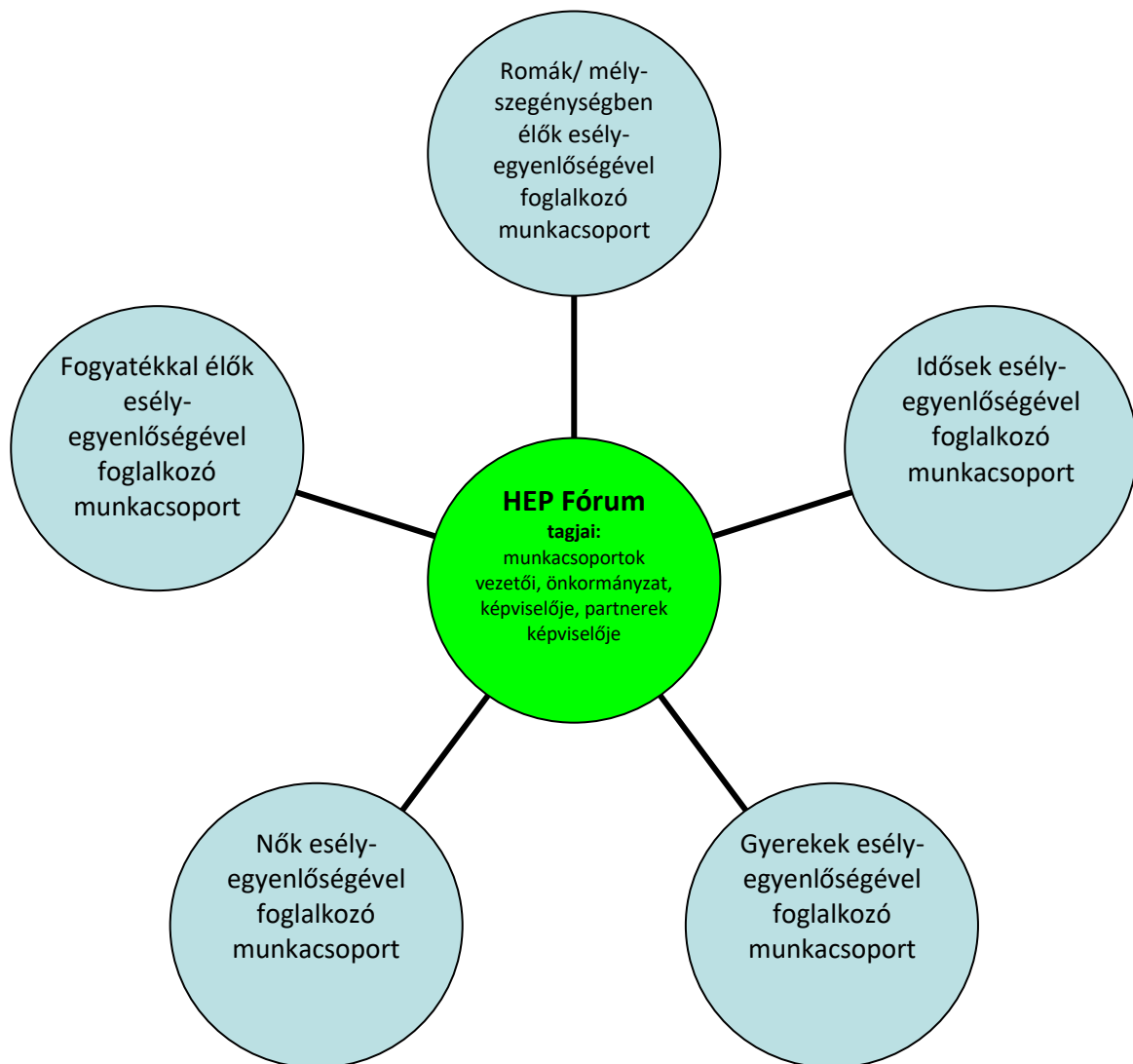
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nemesdéd község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nemesdéd község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 69/2024.(XII.3.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nemesdéd, 2024 . december 03.

Szabó S. I.
Aláírás

Kivonat

Nemesdéd község Képviselő-testületének 2024. december 3-án megtartott testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Nemesdéd Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az írásos előterjesztés alapján, ellenszavazat és tartózkodás nélkül, 5 igen szavazattal a következő határozatot hozza:

69/2024. (XII. 3.) Kt. számú határozat

Nemesdéd Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Nemesdéd Község Önkormányzat 2024-2029. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját az írásos előterjesztésnek megfelelően elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Kovács Gyula polgármester

K.m.ft.

Kovács Gyula
polgármester s.k.

Dr. Hornung Judit
jegyző s.k.

A kivonat hiteles!

Nemesdéd, 2024. december 10.

Dr. Hornung Judit
jegyző